Ն՝ 1198

1881 ՕԳՈՍՏՈՍ 12 ՇԱՐՇԵՆԲԻՀ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ԱԹԱՄՊՈԼ ԻՋԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . 150 ղ.
Ալթը այլըգ . . . . 80 »
Իւչ այլըգ . . . . 40 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՋԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունճաճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »

20 Բարա

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՀԻԼԷՅԻ ՀԱՄԻ ՆԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 իւնճի սահիֆէ 5 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ պգլտ.
2 մէ 3ի ճէնգ սահիֆէյէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:

Մէվատտր նաֆիայա տայիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունանագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ:

20 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինետ էսկի Պապը Զապթիյէ ոսգաղը քէօշէսինետ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանրն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունանաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն Համբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 12 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՆԷԼ ԳՈՒԼԷՍԻ

Էվրօբա թէվ-ֆիքինին պաղը սահիֆէլէրի թէէսսիֆի ազիմ իլէ օգունանագ հալտէ տիրլէր: Ղու կիւն մէտէնիյէթին պալէա-սընտա-թատ իտիլէն պաղը տէվ-լէթլէրին սէրայլարընտա պիր վա-ղըթ խանէտանը գըրալիլէրի թա-րաթքընտան վուգու պուլմուշ օ-լան տէհլիլ հալլերին նագլինէ հասը իտիլէն սիւթունլար, մէղ-քիւր սահիֆէլէրտէ պէօյիւք պիր եէր թուլմուշ տըրլար:

Ֆրանսանրն էսքի գըրալ խանէ-տանընրն տախի, թէէսսիֆլէ օ-գունանագ պու սիւթունլարտա պաղը քէրբէ աղ չօգ հիսսէսի պու-լունմուշ տըր:

Հէլէ Մարի տը Ղուրկոնեը նամ դրամիյա հագգընտա թէվրիֆտէ ըիվայէթ օլունան տէհզիթի հալ-լէր, վէ մէղքիւր հալլերէ գուր-պան կիտէն տէլիգանլըլարը գա-նը իլէ քէսպի նամ իթմիշ օլան նէլ Գուլէսի, օգուսլանլարը մէ-բագընը զիհատէսի իլէ թահրիք իտէճէք պիր հալտէ օլտուղուն-տան, Լիմնանեան բերովբէ էֆէն-տինին ինկիլիզճէտէն թէրճէմէ իթմիշ օլտուղու Նէլ Գուլէսի հի-քեայէսինի, եարընտան պէտ իլէ կազէթամզըն թէֆիրիգա գըսմըն-տա նէյը էյլէմէէ միւսարաաթ իտէճէյիզ:

Մէմուլ իտէրիզ քի, կազէթա-մզը օգուտատա հիմմէթ պուլու-ան զէվաթը, մէղքիւր հիքա-էէնին տէրճինտէն մէմնուն օլմա-եաճագ պիր սէպէպլէրի օլմատ-ճագ տըր:

ԿԻՒՆԼԻԻԳ ՀԱՎԱՏԻՍ

Էվրօբա տաինլերի վէքիլի Մ. Պոնիդ վէ Մ. Վալֆրէյ իլէ օլու-նանագ միզաքբէրէյէ զէմին հա-զըրլամայա մէմուր օլան գօմիսիօ-նը մախսուս տիւնքի կիւն տէօր-տիւնճի տէֆա օլարագ Մէրվէր բաշա հազրէթլէրինին թահթը ըի-յասէթինտէ իթթիմա իթմիշ տիր:

Եարընն Ցէրսատէթ մուվա-սելէթլէրի մէմուլ պուլունան մու-միլեյհիւմա վէքիլլերի իսթիգ-պալ իթմէք իւզրէ Մալիյէ նէ-զարէթի միւսթէշարը վէթէն-տօրի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ տուլյուն իտարէլի ումմիյէսի մուհասէպէճիսի Նազիֆ էֆէնտի՝ վաօրը մախսուս իլէ գարատէնիզ պօղազընա ազիմէթ իտէճէքլեր տիր:

—

Մէսմուաթա կէօրէ, իմթիյազը Միչել բաշայա իթա օլունան Պահ-ը—Անհէր ֆէնէրլերինին թարի-ֆասընը թաեին իթմէք իւզրէ սէ-ֆարէթի մէմուրլարընտան միւրեք-քէպ օլարագ գարիպէն պիր գօ-միսիօն թէչիլ օլունճագ իմիշ, ինկիլթերրատան մատտա տէվ-լէթլէր մէղքիւր գօմիսիօնա մու-բախասալարընը թաեին իթմիշլեր տիր:

—

Նունանա թէրը օլունճագ մա-հալլերին թէսլիմինի գօյլաշարը-մագ իւզրէ Օսմանը պաշ գօմի-սերի Հիտայէթ բաշա հազրէթլէ-րինին թահթը ըիասէթինտէ եե-նի շէհիրտէ (Լարիսատա) թէչէք-քիւլ իթմիշ օլան թախլիյէ գօմի-սիոնընը իյիքի վազիֆէ իտէրէք տաղըլարընը շէհրը մէղքիւրտէն եաղըմիշ տըր:

Քէզալիք շէհրը մէղքիւրտէն ի-շար օլունտուղունա կէօրէ, ռումի սեպտեմբերին իւչիւնէ գատար վէօյօստան մատտա սահր մահալ-լէր եունանա թէսլիմ իտիլէճէք, վէ եալընըզ վէօյօտտա մէվճուտ պուլունան միհիմմաթըն քեա-միլէն նագլինէ գատար թախլիյէսի թէէխիր իտիլէճէք իմիշ:

—

Իրանտա խրտմէթը ասքէրիյէտէ միւսթախտէմ պուլունան Ավթ-րիալը զազրթանա ռուխսաթ վէ-ըիլտիյէ վէ պունուն պիր թէատի-ըը թատարրուֆիյէ միւպթէնի օլտուղու մուգատտէմա եաղըլմըշ իտի:

Պու քէրբէ թէհերանտան եա-զըլարընը կէօրէ, Ավսթրիալը զապըթանա ռուխսաթ վէրիլմէսի գախտէի թատարրուֆա բիայէթ իչիւն օլմայըգ, մահզա բօլիթիգա էսպապընա մէպնի իմիշ: զիրա Ռուսիալըլար էօթէտէն պէրու Ա-վսթրիալըլարը իրանտա իսթիխ-տամլարընա մուխալիֆէթ իթմէք-տէ օլտուգլարընտան, իրան Շահը Նիհայէթ զապթթանը մուսմիլէյ-հիմիւն մուգավէլէլերինին թէճ-տիտ օլունմամասընը էմր իթմիշ իմիշ: Հաթթա կէլէճէք հոկտեմ-բերտէ Ավսթրիալը զապիթլեր թէ-հերանտան հարէքէթ իթտիրլե-րինտէ, եէրլերինէ օ մըգտարտա Ռուսիալը զապիթ թային օլունա-ճագ իմիշ:

—

Պերլինտէն Մօրնիյ բօսթա պա-թէլկրաֆ խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Զին հիւբիւմէթի՝ Ալեմա-նիատա 15 միլեօն մարգըգ էշեախ հարպիյէ ըսմնրլամըշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՒՃԷ

Ֆէննը զըրաաթը թահսիլ իթ-մէք իւզրէ պիր իքի սէնէ ագտէմ Ֆրանսատա զըրաաթ մէքթէպլէ-րինէ կէօնտէրիլէն էֆէնտիլէրին մաթլուպա մուվաֆըգ իմթիհան վէրէրէք սընըֆլարընը կէչտիրլերի բարիզտէն եաղըլըօր: Լիֆէնտիլ մուհանդիսլիհիմ միլլէթ-տաշլարընմըզտան տախի պիր իքի շակիրտ պուլունմագտա տըր:

—Թոբխանէի ամիրէտտ միւս-թախտէմ Ինկիլիզի Մ. Սթէվէն-սըն իլէ Մ. Էնիգօմա էօհտէլէ-րինէ միրալայըզ ըիւթպէսի թէվ-ճիհ պույրուլտուղու իշտիրմիշ տիր:

—Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նովիգօ-ֆը կէլէճէք բազար երթէսի կիւ-նիւ Ցէրսատէթէ ավտէթ վէ մուվասէլէթ իտէճէյի իշտիրմիշ տիր:

—Տէօրտիւնճիւ օրտու միւշիրի Նաֆիզ բաշա հազրէթլերի յուլիս 26տա վանտան Էրզրումա մուվա-սէլէթ իտէրէք, իքի կիւն օրտտա գարպպ ասքերի գըշլալարը կէզմիշ, վէ 29տա Էրզրինկեանա միւթէվէճ-ճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

—Էտիրնէ մէվզի գօմանտանը Ըիֆաթ բաշա հազրէթլերի պայ-րամը կէչիրմէք իւզրէ մէէզունէն Ցէրսատէթէ կէմիշ տիր:

—Ղունտան պէօյլէ տէլէ ումում էշեանընը պէ յլիք գանթարլարը ի-լէ վէզն իթթիրիմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր:

—Կէլէճէք ճումատա իրթէսի վէ բազար կէճէլերի Պէյօղլունտա Թէրեպաշընտաքի պէլէտիյէ պաղ-չէսինտէ բէք միւքեմմէլ պիր պա-լօ վէրիլէճէ,լի վէ Բարիզտէ իմալ օլունմուշ վէ էմալի կէօրիլմէմիշ ֆիչէնքլեր եագըլաճաղը վէ պաղ-չէնին տախիլի զայէթլէ տօնատը-լըպ 30 քիշիտէն միւրեքքէպ պիր պանտօ մուզիգա տախի իճրան ահէնկ իտէճէյի իշտիրմիշ տիր:

—Վան վէ Հէքքարի վիլայէթլե-րինտէ թէմմոտ օլունմագտա օ-լան խութութը թէլէկրաֆիյէտէն Մահմուտիյէ գասապասընա քէշի-տէ օլունան թէլէկրաֆ խաթթը պու քէրրէ բէսիտէի հատտ խի-թամ օլարագ իճրան մուխապէ-րաթա պէտ վէ միւպաշէրէթ օ-լունմուշ, վէ տիկէրինին տախի բէյտերբէյ իքմալինէ միւսարաաթ օլունմուշ տըր:

—Ղագըզտան խապէր վէրիլտիկի-նէ կէօրէ, կէչէն հաֆթա իքի տէֆա չէտտոճէ հարէքէթը տըր զվուգու պուլուպ, պիրիսի՝ սալը կիւնիւ սապահլարը վագը օլ-ըագ, իքի տուլկէրին թէլէֆիհի մուճիպ օլմուշ տըր: Քէզալիք ճումատա կիւնիւ տախի Միտիլի-նիտա էրէյիճէ չէտտա պիր զէլզէլէ վէ ճումատա էրթէսի կիւ-նիւ տախի էրնէ օ տէրեճէ չիտ-տեթլէ տիկէր պիր հարէքէթի տրզ Զէյմէ չէհրի իլէ օ սեվահիլտէ հրսս օլունմուշ տըր:

—Էրզրումտա չույու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ չիմտիլէ գատար օրտտա պուլունան ասքերի իտատիյէ մէքթէպի եա-գընտա Էրզինկեանա գալտըրըլա-ճագ տըր:

—Էրզրումտան եաղըլտըղընա կէօ-րէ, ախիրէն կէլէն եաղմուրլար իւզերինէ մահսուսաթ էյի օլուպ, լաքին հավալար սէրին կիթտիկի իչիւն հարմանլարը պիր աղ կէ-ճիրէճէյի իհթիմալտէն պատտ տէյիլ տիր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ամոս Հավաս
(Պոս-սպոտ ԷԼԷՆ ԲԷԼԷՆԳԷՐ)

Բարիզ 23 օգոստոս

Ինինիապոլ. — Բէյլեր էյլեէ թէա-գիզ օլունուպ սիւզիւտիւքտէն սօնրա գաթի նէթիճէլէր շունտան իպարէթ տիր:

Ինթիխապ օլունանագ մէպուսանը էէ-քիւնիւ	547
Ինթիխապ օլունան մէպուսան	485
Թէսավիի արայա գալան	64
Գրալ Թարաֆտարանը	58
Պօնարարթ »	42
	80
Շիւմհուրիյէթ սօլ Թարաֆ-տարանը	156
» իթթիհատ ֆըր-գասը	187
Սօլ Թարաֆ մէրքէզի	54
Իֆրաթ սօլ Թարաֆ	26
	403

Վաշինկթըն 22 օգոստոս

Ժէնէրալ Կարֆիլտին զայիֆիկի ար-թըյար. միւշարիէյէհին շուրընտա տա պիր աղ գարըշըգլըգ բէյտա օլմուշ տըր:

Նիւ Եօրգ 22 օգոստոս

Շէհրը մէղքիւրտէ թէէսիս օլու-նուպ Տինամիթ թէսլիյէ խոլէն պիր իրլանտա գօմիթէսի՝ պիր իլանամ նէշր իտէրէք, պունտա Ամերիգա լի-մանլարընտա պուլունան վէ Ինկիլզ ոլանտերասընը քէշիտ իտէն պիլ-ճիմէք սէֆինէլէրին տէրճալ թախրի-պինի գարարլաշըրմըշ օլտուղու կի-պի, սեպտեմբերին 1հնտէն իթիպարէն մեզքիւր Ինկիլիզ ալֆահինէտ տէ հիշ պիր մալ թէսլիմ խոլմէմէսինի թիճ-ճարանա նասիհաթ իթմիշ տիր:

Մարիա 23 օգոստոս

Ինինիապոլ. — Շիմտիյէ գատար մալիմ օլան 266 մէպուս պէրմէճէը աթի թագսիմ օլունուր.

205 վիւքէլա թարաֆտարը	
56 մուխալիֆ	»
3 միւսթագիլ	»

(Լէվանի Հէրալտա խախտոս Ռեյնէրտ)

Լօնդրա 23 օգոստ.

Մէճլիսի մէպուսանտա խրատ օլունան պիր սիւալէ ճէվապէն, տիւն ագշամ թիճարէթ նազրը Մ. Քէմպէրլէյ տէմիշ տիր քի, Ֆը-ռանսա իլէ պիր թիճարէթ ահա-նամէսինին ագտը իչիւն իտիլէն միւզաքերաթա խիթամ վէրիլմէ-եէրէք մուվագգաթէն թաթիլ իյ-լէմիշ, վէ էն սոն տէֆա օլարագ Ֆրանսայա իտիլէն թէքլիֆաթ իւ-զերինէ միւզաքերաթա թէքրար պաշլանըլմասը մէմուլ պուլունմըշ տըր:

Իրանտա զէրրա նիզամնամէսի գրալիցա հազրէթլերի թարա-ֆընտան թաստիգ օլունմուշ տըր:

Նիւ Եօրգտան պու սապահ ա-լընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Ֆե-նիանլարընն տինամիտ ճէմիյէթի թարաֆընտան պիր պէնտ նէշր օ-լունարագ, սուլհ ու միւսալէմէթ ասհապը օլանլարա սեպտեմբերին պիրինճի կիւնիւնտէն իթթիպարէն ինկիլթերրա պանտերասը թահ-ընտա հարէքէթ իտէն վաքտլարա ըաքիպ օլմամալարը թավ-սիյէ իտիլիյօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իքի իւչ սէնէտէն պէրու Ռու-սիատա իսանէ թօրլամագ իչիւն կէզմէքքէ պուլունան Ամբրոսիոս վարդապետ Ռուբինեան պու տէ-ֆա էրզրումա միւվասէլէթ իտուպ եագընտա տա Սթամպօլա կէլմէք ըազրէ իմիշ:

—

Պէյ օղլունտա կաթողիկոսա-ընտա վագը Սինհոդ սըը քեա-թիպի ֆազիլ Ադէքսանդրեան Անդրեաս Գերապայծառ՝ Զըմմար վանքը մեծաւորլուղունա նասպ ու թային օլունմուշ օլտուղուն-տան, եարընքի բօսթա վաբորը իլէ մահալը մէմուրիյէթինէ ազի-մէթ իտէճէք տիր:

Մուսմիլէյհ Գերապայծառ՝ երպապը տրայէթ վէ ֆազիլէթ-տէն օլմաղլա, մէմուրիյէթը մէղ-քիւրէյ պիհագգընն նայիլ օլմուշ իսէ տէ. պուրատան ղայպուպէ-թի տէ ճիւմլենին թէէսսիֆինի մուճիպ օլմուշ տըր:

—

Ցուլիսին 6ընտան պէրու Էրզ-րում մէքթէպլէրինին իմթիհան-լարը պաշլանմըշ օլուպ, մէքթէպ պէ մէքթէպ վէ սընըֆ պէ սընըֆ իմթիհանլար իճրա օլունմագտա տըր, եանի.

Ընկերական վարժարան յուլիս 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14,

Արծնեան վարժարան յուլիս 15, 16, 17, 21, 22, 23,

Հռիփսիմեան վարժարան յուլիս 24, 27, 28,

Թարգմանչաց վարժարան յուլիս 29, 30,

Զայղարայի վարժարան յուլիս 31 օգոստոս 3,

Թաղի Գլխոյ վարժարան օգոս-տոս 4,

Գեր. Օրմանեան պիղղաթ պու իմթիհանլարտա հազրը պուլուն-մագտա տըր. Քէզալիք պիր խայ-լի էհալի տախի չօճուգլարընն սիւ-վալ ճէվապլարընը իսթիմայէ կէլ-մէքտէ իմիշ:

—

ԹԷՎՋԻՒ ՄԻԼԻԹԵԱՆԱԹ

Խմբագիր,

Մուսէ լրագրոյ երկուշաբթի ա-ւուր թուոյն մէջ ցաւ ի սիրտ կար-դացի որ Դում գաբուի և շրջա-կայ թաղերու հինգ միացեալ վար-ժարանաց հանդէսը ցաւալի ան-կարգութիւններով վերջացեր է: Բայց որովհետև թերեմեանը էֆէնտին նոյն հանդիսին նկարագրութեանը մէջ ինքնայոպիսի անկարգութեան մը խօսքը անգամ չկայ, ուստի Ձեզ կը դիմեմ՝ խնդրելու համար որ հաճիք այս անկարգութեանց նը-կատմամբ լուսաւորել ամեն անոնք որք հանդիսին ներկայ գտնուիլ չկարենալով չեն դիտեր թէ որո՞ւ հաւատան՝ Մուսէ՞ն՝ որ կըսէ թէ անկարգութիւն տեղի ունեցաւ, թէ թերեմեանը էֆէնտի՝ որ այս մա-սին բան մը չըսեր:

Զի ինչ որ ալ ըլլայ ճշմարտու-թիւնը այսպիսի կարևոր խնդրոյ մը մէջ միշտ լաւ է զայն գիտնալ:

Ընդունեցէք Տէր, յարգանաց հաւատոյն:

11 Օգոստոս Գ. Զոհրաբեան
Կ. Պոլիս

—

Թերճ. Էֆէնտի.— Պիղ զինէթը մէղքիւրէնին իպթիտասընտան նի-հայէթինէ գատար հազրը պուլ-լունուպ, տիկէր կազէթարտա ռի-վայէթ օլունան նիզամնըզգոտան հիշ պիր էսէր պիլէ կէօրմէմիշիզ տիր: Պունու եալընըզ պիղ տէլիլ, իլլա օրատտա հազրը պուլունան եիւզլերճէ լհալի թաստիգ իտէպի-լիր: Անճագ թէվզիի միւքեֆաթ խիթամ պուլուպ տա Բաթրիգ Ա-մեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթ-լերի իլէ պագը բուհանիլէր վէ միւթեպէրանը միլլէթ ավտէթ իթ-տիքլերի սըրատտա, էհալի՝ օրթա-տաքի մատա իւզերինէն մէքթէպ տեղեկագիրինի ալմագ խօթէտի-կինտէ, իշտիհամ պիթթագ օրտա-յա եըզրլարագ պիր աղ գարըշըգլըգ օլմուշ իսէ տէ, պունուն կազէթա-լարտա եաղըլանագ գատար հիշ պիր էհէմմիյէթի պուլունմամըշ տըր:

Պիր բէֆիգիմիզ տէ պաղը գա-տընլարը քէնտի գուճագլարընտա պիրեր տէ չօճուգ ալարագ զիյնէթը մէղքիւրեեէ կէլտիքլերին թատայիպ մագամընտա իլան իթմիշ իտի: Մարիամ տիր քի, օլ ճիվար էհալիսինին էքսէրիյէթի եսնաֆ վէ ֆագիր օլուպ, չօճու-ղունու եվտէ պըրագմագ իչիւն պէսլէմէ վէ բարամանտը օմա-տրղընտան, վէ մէքթէպտէ տէ չօ-ճուղու պուլունուպ օնուն միւբ-վէթիին տէ կէօրմէեէ արղուսու օլտուղունտան, պու սընըֆը գու-ճագտաքի մատասընը պէրպէր ալըպ զիյնէթը մէղքիւրեեէ կիթ-մէսինի թատայիպ իթմէք ինսաֆ տեեիլ տիր:

Լաքին նէ չարէ քի, պաղը միլլի կազէթալարըմըզը պիլա թահգիգ զիյնէթը մէղքիւրեէտ գարըշըգլըգ վուգու պուլտուղունու իլան իթ-մէլէրինին էսէրի օլարագ պու կիւնքի վէէն կազէթասը՝ չայիսի մէղքիւրեյի պիւսպիւթիւն թաղ-եիր իթմիշ, վէ զիյնէթը մէղքիւ-րեեէ պաշլամագտան եվվել արպէ-տանընն գօրմուշ օլտուղունու, վէ բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլերինին ճէմիյէթի տա-ղըթմայա մէճպուր օլտուղունու իլան իյլէմիշ տիր:

Նասըլ քի պէեան իթտիք, պու հալլերին հիշ պիրի վուգու պրլ-մայըպ, թէվզիի միւքեֆաթ ըէսմի թէմամըյա մունթազամ պիր սուրէթտէ իճրա օլունմուշ, վէ հէր չէ յխիթամ պուլտուգտան սօնրա, էհալինին իզտիհամընտան նայի մէֆհումըզ պիր ուղղուն-սուզըզ վուգու պուլմուշ տըր:

—

. . . Էֆէնտի,

Ձեր թերթին 1185 թուոյն մէջ Հայէնի լրագրէն առնելով հրատա-րակած էք թէ Ցնտեսական Ցես-չութիւնն երեսփոխանաց ազգային տուրքէն ունեցած պարտուց հա-շիւը պիտի ներկայէ Ազգային ժո-ղովոյ, և թէ անոր մէջ նշանակ-ուած պիտի յինի յանկէ անուանէ անձնիւր երեսփոխանի պարտքն:

Այս տնօրէնութիւնը բնաւ եր-բէք գոյութիւն չունի, և Ցնտե-սական Ցեսչութիւնը բացարձա-կապէս ժխտելով այդ լուրն իբրև անհիմն, ցաւ կը յայտնէ մանա-ւանդ անոր համար որ այնպիսի տնօրէնութիւն մը վերագրուած է իրեն Հայէնի լրագրի կողմէ, որ Ազգային ժողովոյ արժանապատ-ուութիւնը վիրաւորելու հանգա-մանք մ՚ունի:

Ազգ. կեդր. վարչութեան.
Ցնտես. խորհրդոյ.
Ե. Դ. Մելէտեան

7 օգոստ. 1881
Կ. Պոլիս

—

ԱԶԳ

Ամսոյս 16ին յառաջիկայ կիւ-րակէ Աստուածածնայ վերափոխ-ման տօնն և միանգամայն Մեծ Կղզւոյն Եկեղեցւոյն Տեառնագ-րութեան օրը բլլալով, Ամեն. Գե-րերգանիկ Ստեփաննոս Պետրոս Ժ. Պատրիարք և կաթողիկոս Յովն Եկիլիկիոյ՝ հանդիսաւոր Զատաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն Եկեղեցւոյն մէջ ժամը 3ին: Ուս-տի կը հրաւիրուին բարեպաշտ հա-ւատացեալք ներկայ գտնուելու սոյն եկեղեցական հանդիսին:

Ցարութիւն վ. Շահէն
Ժողովրդապետ և Մեծաւոր
13 Օգոստոս 1881
Մեծ-Կղզի 2—2

—

. . . Խմբագիր,

Յառաջիկայ կիրակի օգոստ. 16 Ս. Աստուածածնայ տօնախմբու-թեան առթիւ Տիգրանեան Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս հրաւիրուած է Ս. Պատարագ մատուցանել գիւ-ղիս Ս. Նշան Եկեղեցւոյ մէջ, և յետ աւարտման եկեղեցւոյ պի-տի կատարուի Պէշճեան վար-ժարանի գիւղական պարգևաբաշ-խութեան հանդէսը:

Ուստի Ի գիտութիւն բարե-պաշտ և ազգասէր ժողովրդեան հաճեցէք ներկայս հրատարակել և ընդունիլ կանխաւ մեր շնորհա-կալութց հաւաստին:

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ Գարթալի
Ատենադպիր Ատենապետ
Ասրբանդ Ղուկասեան Սարգիս

—

Ղալաթիոյ վարժարանին տես-չութիւնն պատիւ ունի ծանուցա-նել արգոյ հասարակութեան թէ վարժարանիս պարապուրդի ա-ւուրքը լրացած լինելով, վաղը հինգշաբթի 13 օգոստոս վարժա-րանս բաց է: Ուստի աշակերտիլ չարուցանելու փափաքողք կրնան մինչև յառաջիկայ երեքշաբթի 18 օգոստոս գալ, և իրենց ան-ունանքն արձանագրել տալ: Կա-նոնաւոր դասախօսութիւնք նոյն օրէն սկսելով, յետ այնորիկ աշա-կերտ չընդունուիր:

Ի կեդր. վարժ. Ղալաթիոյ
Ցեսուչ
Ե. Վ. Ալէքսան
12 օգոստ. 1881

—

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՕՌՈՒ

Թերճէմանը Հէյֆէն արգատաղը-մըզը պունտան ագտէմ էրմէնի-լեր ալեյհինտէ եազմըշ օլտուղու պիր պէնտ ճումատա իրթէսի կիւն-քի նիւսխէմիզտէ պիր ըէտտիրէ եազմըշ օլտուղումուզտան, մէղ-քիւր կազէթա պու կիւն պիզիմ եազտըղմըզ սահիֆէլիքլերի իշինէ էլվէրիշլի սուրէթտէ թաղիրը ի-տէրէք պիր թագրմ ճէվապլար վերմիշ տիր: Ըէֆիգիմիզին իշ-պու պէնտինի՝ եարընքի նիւսխէ-միզէ տէրճ իտէճէյիմիզ կիպի, ճու-մատա իրթէսի կիւնքի նիւսխէմիզ-տէ տէ պիր պէնտը մախսուսա եինէ ճէվապը սեղասընը վերէճէ-եիմիզի պէյան իտէրիզ:

Անճագ Թերճէմանը Հէյֆէն ըէֆիգ-գիմիզ չունու ըէճա իտէրիզ քի, պիզ քէնտի պէնտինէ ճէվապ վեր-մէղտէն էվվել, եազտըղը պէնտինի էվվելճէ կազէթամզդա տերճ իթ-ակիմիզ կիպի, քէնտիսի տախի պի-զէ ճէվապ վերմէղտէն էվվել՝ եազ-տըղմըզ մեգալեեի Օսմանլը վա-թանտաշլարըմըզա օգութմագ ի-չիւն կազէթասընա նագլ իթթին քի, օգուտլար թարաֆէյի տին-լեէրէք օնա կէօրէ մուհաքէմէ ի-տէպիլսին:

ՍԹԱՄՊՈԼ
ԹՐԱՄՎԱՅԻ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԻԼԱՆ

Պու կիւնտէն իթթիպարէն աթի-տէքի էշեա միւնագասա իտիլէճէք տիր.

10.000 մէթրօ Սիչիլիա քէնար գալտըրըմ թաշը.

8,000 միւրեպպա մէթրօ Սիչի-լիա տէօշէմէ գալտըրըմ թաշը.

350.000 Պանտըրմա կրանիթ թաշը.

12.000 Մէշէ օտունունտան լօն-կրին.

6.000 Մէշէ թրավէրս.

450—500 թօնէլաթօ չիրքէթին գուլլանտըղը գալըպտա տէմիր չուպուգլար:

Իշպու միւխթէլիֆ էշեանքն շարթնամէլերի՝ բազար վէ եօր-թու կիւնլերինտէն մատտա, հէր կիւն էօլլէնտէն սօնրա սաաթ 1տէն 3է գատար միւնագասա կիրիշ-մէք իսթէեէն դէվաթա թէպլիղ օլունանագը իլան օլունուր:

Օգոստոսըն 30ընճը սալը կիւնի էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 3տէ, մեճ-լիսի իտարէնին իքի ազասը իլէ իտարէ թարաֆընտան՝ միւնագա-սաեա կիրիշէն զէվաթ հուզու-ըընտա էշեախ մէղքիւրէնին մէօ-հիւրլերի չէօշիւլճէճէք տիր:

Միւտիրը ումումի
(Իմզա) Ա. Թրիվլիզ
Սթամպօլ 22 օգոստ. 1881 7—2

ԵՈՒՆԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

(պէնդէ Նէոնէիզլէն պէյ էֆէնտի)

Յօն Բուսիա մուհարէպէսի, պէյոլիւք թէպէտարլաթլար հուսուլէ կէթիրտի, մէզքիւր թէպէտարլաթլար տախի, պիր թաղմ իհթիյաճլար մէյտանա կէթիրտիլէր։

Մէզքիւր իհթիյաճլարտան պիրի տախի, տէվլէթի Օսմանիյէ իլէ Եունան տէվլէթի պէյնինտէ, պիր իթթիֆագը թէտաֆիի վէ թէարրուզի (պաշտպանողական և յարձակողական) ադտը տրը։

Սլավլար վէ Ավսթրիալլար, Բուսէլի ճիհէթինտէն օլ գատար իլէրու եիւրիսմիւշլէր, վէ օլ տէրէճէտէ թէֆահատավէր պիր հալ քէսպ իթմիշլէր տիր քի, Բուսէլի ճիհէթինտէ եախսա Էվրօբա գրթասընտա, կէրէք Օսմանլըլարը վէ կէրէք Եունանլըլարը հալի իսթիքպալի պիր թէէմինաթը քէսմիլէ թահթընտա ատտ իթմէք, հէր էհլի բօլիթիգանը իշի տէյիլ տիր։

Իշին պու հալի թապիէաթը իլէ էօյլէ հիւքմ իթմէքտէ տիր քի, Եունանլըլար իլէ պիզիմ պէյնիմիզտէ, սայիր ճիհէթլէրտէն հէր նէ միւպայէնէթի էֆքէարըմըզ տա պուլունսա, հէրսինտէն էվվէլ օյան պու ազիմ թէհլիքէ մուվաֆէհէսինտէ, թէհլիքէյէ չէրիք օլտուղումուզ իշին օնա գարշը պիրլէշմէլիյիզ։

Պէզ պիր քէրրէ քէնտի պէնիմիշտէ պիր հիւսնիւ իթթիֆագ բէյտա իթտիկիմիզտէ, պիզիմ իլէ պիրլէշէճէք պէօյլէ պիր գուվվէթ տահա վար տրը։ քի, պուտա Ինկիլթէրրա տրը։

Պիզիմ Եունան իլէ օլաճագ իթթիֆագըմըզ Ինկիլթէրրայը պիզէ ճէլպ իտէճէյի բէք իհթիմալտէն օլտուղու կիպի, Ինկիլթէրրանդն արգասընտան տախի Ֆրանսա վէ Իթալիա տէվլէթլէրինն տէ հինի իգթիղատէ մէզքիւր իթթիֆագա տախիլ օլաճագլարը, այնի տերէճէտէ իհթիմալտէն տիր։

Ինկիլթէրրանդն, Եունան միլլէթինի պու տէրէճէտէ թասահուպ իթմէսի, եալընըզ Բումլարը սէվմիշ օլմասը իշին տէյիլ իտի։

Յէվլէթի միւշարիւէյհանդն պաշգա պիր պիւյիւք մագսէտի տախի պուլունուպ, պու մագսէտի տէ, հինի հաճէթտէ Սլավլըգ անասընդանը գարշը, աղ չօգ իշէ եարատաճագ պիր Եունան գուվվէթի բէյտա իթմէք իշին, մէզքիւր գուվվէթի պէօյլիթմէքտէն իպարէթ իտի։

Ինկիլթէրրա տէվլէթի մէզքիւր մագսէտ նայիլ օլմուշ տրը։ Ֆաղաթ Եունանդն շիմտիքի պէօյիւմիշ հալի, գուվվէթ Օսմանիյէ իլէ տախի պիրլէշտիրիլտիյինտէ, հէմ տէվլէթի Օսմանիյէ, հէմ Եունան տէվլէթի, վէ հէմ տէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի իշին տահա էյի օլմա՞զ մը։

Վէ պիզիմ Եունանլըլարա իթմիշ օլտուղումը Ֆէտաքէարլըգլար տախի, պէյհուտէեէ կիթմէմիշ օլմազլար մը։

Պաղը տէվլէթլէր, չու եա պու հալիմիզտէն իսթիֆատ իտէրէք, վէ Էվրօբանդն հիւսնի թէվէճճիւհինի իւզէրիմիզտէն գալաքրաքագ գօյայըգլա քէնտի մէրամարընա վասլը օլապիլէօրար։ Ֆաղաթ Եունան իշին պէյլէ տէյիլ տիր։

Եունան տէվլէթի, միւճէրրէտ Էվրօբալլարդն էմէքլէրի իլէ վիճտուտ կէլմիշ պիր տէվլէթ օլտուղունտան, վէ խուսուսի իլէ Ինկիլիզլէրին վէ Ֆրանսըզլարդն ֆէվգէլատէ հիւսնիւ նազարընտա պուլունտուղունտան, վէ պիզիմ տախի, իճրասընը վատ իթտիքմիզ իսլահաթը միւքէմմէլէ իլէ թէբրարէն Էվրօբանդն հիւսնիւ թէվէճճիւհինի իւզէրիմիզէ տավէթ իտէճէք օլտուղումուզ մուհազդաղ օլտուղունտան, իքիմիզդն պիրլէշմիշ գուվվէթինէ գարշը բասթ կէլէ սերբիլթէլէր իլէ հիւճումա գալգըշմագ կէրէեի կիպի կիւճճէ օլուր։

Սըրպիա, Գարատաղ, Բումանիա, Պուլկարիսթան, վէ պունլարդն արգասընտա Բուսիա, պիրպիրլէրինէ ատէթա միւթթէֆիգ պուլունտուգլարը հալտէ, այնի գրթա իւզէրինտէ վէ պունլարա գարշը եալընըզ գալմըշ օլան Օսմանլը վէ Եունան տէվլէթլէրինն տէ պիրլէշվէլէրի թապիի պիր իհթիյաճ տէյի՞լ մի տիր։

Եունան միլլէթի քէնտի էսէրի քիթապէթի, վէ աթիգ մէտէնիէթի, վէ ասրըմըզ թէգատիմինճէ տէրքեար օլան թապիի իսթիտատը իլէ, Էվրօբա միլլէթլէրի ինտինտէ եօյէ պէօյիւք պիր թէվէճճիւհ գազանմըշ տրը քի, քէնտի հաեաթընա գարշը գասա իթմէք նէյէթինտէ պուլունան պիր տէվլէթ եախսա տէվլէթլէր, Բուսիա վէ Ավսթրիա տախի օլասալար, էբէյիճէ տիւշիւնէրէք եօլա չըգմալարը իճապ իտէճէքտիր։

Ֆաղաթ բօլիթիգանդն սաղլամ պիր գարարը պուլունամաճաղընտան, հէր վուգուաթա գարշը հազըր պուլունմագ, քիւչիւք վէ պէօյիւք հէր տէվլէթին տիւշիւնէճէք իւք իշի տիր։

Շու եա պու տէվլէթլէր պէյնինտէ վուգու պուլան իթթիֆագլար, մէզքիւր իհթիեաճընն նէթիճէլէրի տիրլէր։

Օսմանլը վէ Եունան տէվլէթլէրի իշին տախի, այնի գապիտէն օլարագ եօյէ պիր իթթիֆագա իհթիյաճ կէօրիւեօրուղ։

Եունանլըլարդն պաշգալարը թարքիֆընտան մուավէնէթ կէօրմէքսիզին, հիւքիւմէթլէրինի պագը սագլաեապիլէճէքլէրի, ախիրէն վուգու պուլան հալէր իլէ բէք կիւճլէնմիշ տիր։

Մուավէնէթի էճնէպիյէ սայէսինտէ հաեաթ պուլան մէզքիւր տէվլէթ, երինէ մուավէնէթի էճնէպիյէ իլէ եաշաեապիլէճէք։ վէ մուավէնէթլէր տէ էքսիք օլմաեաճագ տրը, նասըլ քի պիտայէթինտէն պէրու էքսիք օլմասը։

Տահա պունտան անճագ ալթմըշ սէնէ մուգատտէմ Եունան, եալընա օլ վագրթքի թապիրի իլէ Մօրա, տէվլէթի Օսմանիյէնին պիր էեալէթի իտի։

Պէօյիւք Նաբօլէոն Պոնապարթըն տէվրիմէսի իւզէրինէ, պէօյիւք տէվլէթլէր վիէնտատա պիր գոնկրէ թէշքիլ իտիպ, Էվրօբանդն Նաբօլէոն էլի իլէ պօզուլմուշ օլան խարիթասընը էէնիտէն թանզիմ իհթիլալլէրինտէ, Բումարը տախի մէմուլ իհթիմէքտէ իտիլէր քի, տէվլէթի Օսմանիյէնին թահթը իտարէսինտէն չըգարըլըպ միւսթագիլ պիր տէվլէթ օլմալարը իչին քէնտիլէրինէ տէ պիր բայ չըգաճագ տրը տէլի։

Ֆաղաթ մէզքիւր իւմիտլէրինին պօչա չըգարըլընը կէօրմիւքլէրինտէն, ալթը սէնէ սօնրա, եանի 1821 սէնէսինտէ, աչըգտան ասչըղա իսեանա դալգարլար։

Իքինճի Սուլթան Մահմուտ խան հազրէթլէրի, իսեանը պասթրմագ իչին գարատան վէ տէնիզտէն պիւյիւք գուվվէթլէր սէվդիթտի իսէ տէ, Եունանլըլար խարիճտէն տախի խուսուսի մուավէնէթլէր պուլարագ, ուզուն միւտտէթ տաեանրպ տուրմաեա մուվաֆֆագ օլապիլտիլէր։

Նիհայէթ իւլ եմր Էվրօբատա վէ խուսուսի իլէ Ինկիլթէրրատա, էֆքէարը ամմէ, Եունանլըլար լէյհինտէ օլարագ թարհրիգ օլմաեա պաչատըղընտան, Ինկիլթէրրատան Եունանա հէմ ատէմ վէ հէմ տէ ազչէ կէօնտէրիլմէքտէ իտի։

Մէչհուր Լօրտ Պայրըն քէնտի պէաճինինտէն 500 ասքէր թօպլարագ, Եունանիսթանա կիթտիքտէն պաչգա, Բումարդն գօմիթէսինէ տախի 10,000 Ինկիլիզ լիրասը իհտա իյլէտի։

Լօրտ Պայրըն Եունանիսթանտա 3000 քիշինին պաչընա կէչէրէք, Օսմանլըլարա գարշը մուհարէպէ իթմէքտէ իքէն, ֆէնա պիր խասթալըղա տիւչար օլարագ, կէնճ եաշընտա Միսօլոնկիտ վէֆաթ իթտի։

Ֆաղաթ Նիհայէթ իւլ եմր Եունանլըլարդն թագաթը քէսիլէրէք, ալթը սէնէ ուզրաշտրգտան սօնրա արթըգ թէպլիմ օլմագ բատտէլէրինէ կէլտիքլէրինտէ, իւչ պիւյիւք տէվլէթլէր, եանի Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Բուսիա Ինկիլթէրրանդն թէչվիգի իլէ Լօնտրատա պիր իթթիֆագ ադտ իտէրէք, միւտտահէլէեէ գարար վէրահլէր։

Սուլթան Մահմուտ հազրէթլէրի, մէզքիւր իւչ տէվլէթին թէքլիֆաթընը գապուլ իթմէտիյինտէն, Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Բուսիա տօնանմալարընտակի պիր մըզտար հարպ սէֆիհէլէրի, Գօտրինկթընամ Ինկիլիզ ամիրալընը թահթը գօմանտասընտա օլարագ, Օսմանլը տօնանմասընտա գարշը սէվգ օլունտուլար։

Ինկիլիզ գօմանտանը, Եունան սուլարընտա, Օսմանլը տօնանմասընը թէսատիֆ իտէր իհթմէզ, մուհարէպէյէ պաչանըլընը։

Նավարին մուհարէպէսի նամը իլէ մէչհուր օլան պուտէնիզ մուհարէպէսի, թամ 4 սաաթ տէվամ իտիպ, եէթմիշ գրթա սէֆինէտէն իպարէթ պուլունան Օսմանլը տօնանմասընտան ալթմըշ իքի գրթասը թէլէֆ օլտուլար, վէ օլ կիւնտէն իհթիպարէն, Մօրա գաթիէն տէվլէթը Օսմանիյէնին հիւքմիւնտէն չըգմըշ օլտու։

Մէզքիւր ֆէլաքէթտէն ալթը սէնէ սօնրա, Եունանիսթան, միւսթագիլ պիր գրալլըգ օլուպ, Պավիէրա գրրալընդն օղլու Օթօն, Եունանդն իւք հիւմտարը օլմուշ տրը։

Իշթէ պու սուրէթլէ Էվրօբանդն վէ պաչլըճա Ինկիլթէրրանդն մուավէնէթի սայէսինտէ հաեաթ պուլան Եունան գրալլյէթի, պու կիւն տախի, երինէ Էվրօբանդն մուավէնէթիլէ, մէմալիքինի վէ էհալիսինին մըզտարընը կէրէյի կիպի արթըրմաեա մուվաֆֆագ օլապիլմիշ տիր։

Էվրօբալըլար, վէ խուսուսի իլէ Ինկիլիզլէր, Եունան միլլէթինի պու հալէ կէթիրէպիլմէք իչին իթմիշ օլտուղլարը ֆէտաքէարլըգլարը, վէ ալէշ խուսուս Ինկիլթէրրանդն, քէնտի թապիի միւթթէֆիգի օլան Օսմանլը տէվլէթինն պիլէ գզիմ պիր տօնանմասընը, Եունանդն խաթրը իչին թէլէֆ իթմէք տէրճէճէլէրինէ գատար իւէրի վարմըշ օլմասը, աչիքէար պիր իսպաթ տրը քի, ճիսմէն քիչիւք ֆաղաթ իսմէն պէօյիւք օլան պու միւթէմատին միլլէթ, հատտինի թէճավուզ իթմէտիքճէ, հիչ պիր վագրթ էօրօբանդն մուավէնէթինտէն մահրում գալմաեաճագ տրը։

Հալպու քի, Եունան միլլէթի իչին պու տէրէճէտէ ֆէտաքէարլըգլար իտէն Ինկիլիզ միլլէթի, վագթի իլէ պիզիմ իչին տախի աղ ֆէտաքէարլըգլար իթմէտի, վէ Նավարինտէ Եունան միլլէթի մէնֆաաթընա օլարագ քէնտիսի իլէ պէրապէր սայիր միւթթէֆիգլէր տախի կէթիրմիշ օլտուղու կիպի, Դըրըմ մուհարէպէսինտէ տէ, պիզիմ մէնֆաաթըմըզա օլարագ, հէմ քէնտիսի մուավէնէթ եէթիշմիշ, վէ հէմ տէ քէնտիսի իլէ պէրապէր պաչգա միւթթէֆիգլէր տէ կէթիրմիշ տիր։

Իմտի, էսասէն Ինկիլթէրրա տէվլէթի ինտինտէ, տէվլէթը Օսմանիյէնին վէ Եունան տէվլէթինն, իքիսինին տախի մէնֆաաթլարը միասավի պուլունտուղունտան, պու իքի տէվլէթլէր իթթիֆագը խալիսանէ պաղլարը իլէ պիրպիրինէ միւթթէֆիգ օլտուգլարընա, Ինկիլթէրրանդն վէ Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանդն վէ Իթալիանդն տախի հինի իգթիղատէ պիզիմ թարաֆըմըզտա պուլունաճագլարը ատէթա չիւպհէսիզ տիր։

Ընճագ պիր հիհէթի մախսուսէ վար տրը քի, մէմուլ օլան մէզքիւր մուհասսէնաթը քիւլլիյէէ չարթը մութլագ օլաճագ տրը։

Վէ պու տախի թէքքարէն Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա վէ Իթալիա միլլէթլէրինին, ֆագաթ հէրսինտէն էվվէլ Ինկիլիզլէրին հիւսնիւ թէվէճճիւհ էյլէմէյի էճլա միլլէթինա պէնտի քէմիճլէն իւզէրիմիզէ էճլա սամանլը ֆէլա գրթասընը տիգգաթընա հէվալէ էյլէրիկ։

Օրուան տգգային խնդրոց մէջ կարևոր տեղ բռնած է այժմ Սըսոյ կաթողիկոսութեան իրաւասութեան խնդիրը, որ շատ տարիներէ ի վեր թէև քանիցս յեղյեղուած, քննադատուած և զանազան գոյն ու ձև առած է պաշտօնական շրջանակաց մէջ, սակայն ցարդ գոհացուցիչ եւլը մը չէ ստացած։ Աւելորդ՝ է ըսելը թէ մեր մէջ խնդիր մը եղաւ թէ և ջերմ քննադատութեանց նիւթ լինելով ազդուապէս նկատողութեան կառնուի, բայց ոչ այլև այլ խնդիրներ և նկատումներ վրայ հասնելով, նոյն խնդիրը տակաւ առ տակաւ իր կարևորութիւնը կորուսանելով՝ կը մնայ անլոյծ։ Ա.յսպէս եղած է նաև Սսոյ կաթողիկոսութեան խնդիրն ալ։

Իսկզբան Սսոյ կաթողիկոսութեան Ազգ. պաշտօնական շրջանակներն ու մամուլն կարի խիստ ուժով զբաղեցան և հարկ եղած պաշտօնական թղթակցութիւններ ու ծրագիրներ փոխանակեցան։ Բայց այս պաշտօնական թղթակցութիւնք փոխանակ խնդրոյն վերջ տալու՝ առաւել ևս ընդհանուր Հայոց, մասնաւորապէս Թուրքիոյ Հայոց քաղաքական միութիւնը այսօրինակ խզելով՝ ազգին մեծապէս գուցէ վնասէ, քանի որ բացարձակ ճշմարտութիւն է այն առածին իմաստը՝ որ հռչակեալ է թէ «միութիւնը զօրութիւն է»։ Եւ ո՞վ չգիտէ այսօր թէ մարդկային երջանկութեան հիմն ալ հաստատուած է զօրութեան վրայ, հոգւոյ և մարմնոյ, մտքի և սրտի զօրութե՛ան վրայ։

Ո՞վ է յանցաւորը։ —Նախ՝ հարկաւ այն Ազգ. վարչութիւնը որ Սսոյ թեմական երեսփ. ժողովոյ կաթողիկոսական ընտրելի ցոյց տուաւ Էջմիածնական եպիսկոպոսներ հակառակ սովորական դրութեան, առանց գէթ Էջմիածնի վեհ. կաթողիկոսի հաւանութեան կամքին դիմելու։ Երկրորդ Մկրտիչ եպիսկոպոս այժմ կաթողիկոս), որ յետ ընտրութեան ուղղակի չդիմեց վեհ. կաթողիկոսի իբրև ընդհանրական կաթողիկոսի և ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՐԱՆ իւրոյ, և առանց իր արդի պահանջումներուն գործադրութիւնն Ազգ. վարչութենէն պահանջելու՝ ընդունեց անոնցմէ (իր քառամեայ) կաթողիկոսութեան մը օծումը։ Երրորդ, Էջմիածնի վեհ. կաթողիկոսը, որ Մկրտիչ եպիսկոպոսի իր կաթողիկոսական իշխանութեան իրաւասութենէն հեռացնելով Սսոյ կաթողիկոսութեան վերադրեց, հեստեալ կաթողիկոսութիւն հրատարակելով զայն, մինչդեռ չէր այնպէս, և իր երջանկայիշատակ նախնիքն այնպիսի ընթացքով ազգին մէջ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐ հանելու չէին համարձակած, խնայելով ազգին, գիտելով թէ քաղաքական պարագայներն չէին ներեր որ ազգը կապեալ ամբողջապէս իր դէմ Հոգևոր Գլխին հետ։

Չորրորդ՝ հետզհետէ իրարու յաջորդող այն վարչութիւնները որք սոյն խնդրոյ ստիպողականութիւն տալով՝ չփութացին զայն կարգադրելու հարկ եղած խոհեմութիւնը գոյացնելով, քանզի սոյն խնդիրն առանց իրաւասութեան լուծել կարելի չէր, և չէ դարձեալ, քանի որ ժամանակն պատասխան մը տալ, առանց յիշելու այն պարագայներն, որք առիթ տուին Սսոյ կաթողիկոսին սոյն տարօրինակ ընթացքին դիմելու, մանաւանդ այնպիսի ատեն մը, երբ ազգը քաղաքականապէս էֆէնտի դիրք մը ուներ աշխարհի առջև։

Ինչպէս Սսոյ կաթողիկոսին 'ի սկզբան բռնած ընթացքը՝ այսինքն իր ստորագրութեան և իր փակագին ձևն ու գոյնը, տղայական էր, տղայական էր նաև Ազգ. վարչութեան բռնած ընթացքը, որ առանց զբաղելու խնդրոյն էական պայմաններովը, զբաղեցաւ Սսոյ կաթողիկոսին անձնական հակումներովն, կամ աւելի հիշտն ըսելով՝ նորա ձևական ճաշակները ուղղել ճգնեցաւ, պահանջելով ինմանէ ստորագրութեան, փակագի և ի Ս. Պատարագի յիշատակութեան ընդհանրական հետեւողութիւն։ Այս մասին մէկ կողմէն Ս. կաթողիկոսին յամառութիւնը և միւս կողմէն վարչութեան ստիպումները ուրիշ հետեւանք չունեցան, բայց եթէ խնդրոյն կարգադրութեան էական պայմաններուն այլ ևս ստիպողաբար ինկատ չառնուին ու չորոշուիր, մինչև որ Մկրտիչ կաթողիկոս ժամանակի փափկութենէն օգտիլ մտաբերելով՝ վերջ տալ ուզեց խնդրոյն պետական մէկ հարուածով։

Բայց ո՞վ է յանցաւորը, որ այս ծանր դէպքին տեղի տուաւ. դէպք, որ նշանակութիւն ջպիտի ունենայ պատմութեան մէջ վասնզի պատրիարքական իշխանութեան այն գլ կապը որ ընդհանուր Հայոց, մրայ ի Թուրքիա կը տարածուէր, քաղաքականապէս գուցէ խզէ, դէպք, որ Թուրքիոյ Հայոց քաղաքական միութիւնը այսօրինակ խզելով՝ ազգին մեծապէս գուցէ վնասէ, քանի որ բացարձակ ճշմարտութիւնն է այն առածին իմաստը՝ որ հռչակեալ է թէ «միութիւնը զօրութիւն է»։ Եւ ո՞վ չգիտէ այսօր թէ մարդկային երջանկութեան հիմն ալ հաստատուած է զօրութեան վրայ, հոգւոյ և մարմնոյ, մտքի և սրտի զօրութե՛ան վրայ։

Ո՞վ է յանցաւորը։ —Նախ՝ հարկաւ այն Ազգ. վարչութիւնը որ Սսոյ թեմական երեսփ. ժողովոյ կաթողիկոսական ընտրելի ցոյց տուաւ Էջմիածնական եպիսկոպոսներ հակառակ սովորական դրութեան, առանց գէթ Էջմիածնի վեհ. կաթողիկոսի հաւանութեան կամքին դիմելու։ Երկրորդ՝ Մկրտիչ եպիսկոպոս այժմ կաթողիկոս), որ յետ ընտրութեան ուղղակի չդիմեց վեհ. կաթողիկոսի իբրև ընդհանրական կաթողիկոսի և ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՐԱՆ իւրոյ, և առանց իր արդի պահանջումներուն գործադրութիւնն Ազգ. վարչութենէն պահանջելու՝ ընդունեց անոնցմէ (իր քառամեայ) կաթողիկոսութեան մը օծումը։ Երրորդ՝ Էջմիածնի վեհ. կաթողիկոսը, որ Մկրտիչ եպիսկոպոսի իր կաթողիկոսական իշխանութեան իրաւասութենէն հեռացնելով Սսոյ կաթողիկոսութեան վերադրեց, հեստեալ կաթողիկոսութիւն հրատարակելով զայն, մինչդեռ չէր այնպէս, և իր երջանկայիշատակ նախնիքն այնպիսի ընթացքով ազգին մէջ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐ հանելու չէին համարձակած, խնայելով ազգին, գիտելով թէ քաղաքական պարագայներն չէին ներեր որ ազգը կապեալ ամբողջապէս իր դէմ Հոգևոր Գլխին հետ։

Չորրորդ՝ հետզհետէ իրարու յաջորդող այն վարչութիւնները որք սոյն խնդրոյ ստիպողականութիւն տալով՝ չփութացին զայն կարգադրելու հարկ եղած խոհեմութիւնը գոյացնելով, քանզի սոյն խնդիրն առանց իրաւասութեան լուծել կարելի չէր, և չէ դարձեալ, քանի որ ժամանակն

ՍՍՕ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԼՈՒՂՈՒ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

—

Միլլէթիմիզին մէշհուրի էրպապը գալէմինէն օղուպ, մէսէլէի մէզքուրէ հագգընտա տա մալիումաթը սահիհէսի պուլունան պիր զաթը միհէրէմ ատթիտէքի չայանը իթնա պէնտի տէրճի զրմիընտա մաթպասմըզա իրսալ իթմիշ օլմաղա, այնէն նէշրինէ միւսարէաթ իտէր վէ Ազգ. վարչութիւնդն նազարը տիգգաթընա հէվալէ էյլէրիկ։

Օրուան տգգային խնդրոց մէջ կարևոր տեղ բռնած է այժմ Սըսոյ կաթողիկոսութեան իրաւասութեան խնդիրը, որ շատ տարիներէ ի վեր թէև քանիցս յեղյեղուած, քննադատուած և զանազան գոյն ու ձև առած է պաշտօնական շրջանակաց մէջ, սակայն ցարդ գոհացուցիչ եւլը մը չէ ստացած։ Աւելորդ՝ է ըսելը թէ մեր մէջ խնդիր մը եղաւ թէ և ջերմ քննադատութեանց նիւթ լինելով ազդուապէս նկատողութեան կառնուի, բայց ոչ այլև այլ խնդիրներ և նկատումներ վրայ հասնելով, նոյն խնդիրը տակաւ առ տակաւ իր կարևորութիւնը կորուսանելով՝ կը մնայ անլոյծ։ Ա.յսպէս եղած է նաև Սսոյ կաթողիկոսութեան խնդիրն ալ։

Իսկզբան Սսոյ կաթողիկոսութեան Ազգ. պաշտօնական շրջանակներն ու մամուլն կարի խիստ ուժով զբաղեցան և հարկ եղած պաշտօնական թղթակցութիւններ ու ծրագիրներ փոխանակեցան։ Բայց այս պաշտօնական թղթակցութիւնք փոխանակ խնդրոյն վերջ տալու՝ առաւել ևս ընդհանուր Հայոց, մրայ ի Թուրքիա կը տարածուէր, քաղաքականապէս գուցէ խզէ, դէպք, որ Թուրքիոյ Հայոց քաղաքական միութիւնը այսօրինակ խզելով՝ ազգին մեծապէս գուցէ վնասէ, քանի որ բացարձակ ճշմարտութիւնն է այն առածին իմաստը՝ որ հռչակեալ է թէ «միութիւնը զօրութիւն է»։ Եւ ո՞վ չգիտէ այսօր թէ մարդկային երջանկութեան հիմն ալ հաստատուած է զօրութեան վրայ, հոգւոյ և մարմնոյ, մտքի և սրտի զօրութե՛ան վրայ։

Ո՞վ է յանցաւորը։ —Նախ՝ հարկաւ այն Ազգ. վարչութիւնը որ Սսոյ թեմական երեսփ. ժողովոյ կաթողիկոսական ընտրելի ցոյց տուաւ Էջմիածնական եպիսկոպոսներ հակառակ սովորական դրութեան, առանց գէթ Էջմիածնի վեհ. կաթողիկոսի հաւանութեան կամքին դիմելու։ Երկրորդ՝ Մկրտիչ եպիսկոպոս այժմ կաթողիկոս), որ յետ ընտրութեան ուղղակի չդիմեց վեհ. կաթողիկոսի իբրև ընդհանրական կաթողիկոսի և ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՐԱՆ իւրոյ, և առանց իր արդի պահանջումներուն գործադրութիւնն Ազգ. վարչութենէն պահանջելու՝ ընդունեց անոնցմէ (իր քառամեայ) կաթողիկոսութեան մը օծումը։ Երրորդ՝ Էջմիածնի վեհ. կաթողիկոսը, որ Մկրտիչ եպիսկոպոսի իր կաթողիկոսական իշխանութեան իրաւասութենէն հեռացնելով Սսոյ կաթողիկոսութեան վերադրեց, հեստեալ կաթողիկոսութիւն հրատարակելով զայն, մինչդեռ չէր այնպէս, և իր երջանկայիշատակ նախնիքն այնպիսի ընթացքով ազգին մէջ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐ հանելու չէին համարձակած, խնայելով ազգին, գիտելով թէ քաղաքական պարագայներն չէին ներեր որ ազգը կապեալ ամբողջապէս իր դէմ Հոգևոր Գլխին հետ։

Չորրորդ՝ հետզհետէ իրարու յաջորդող այն վարչութիւնները որք սոյն խնդրոյ ստիպողականութիւն տալով՝ չփութացին զայն կարգադրելու հարկ եղած խոհեմութիւնը գոյացնելով, քանզի սոյն խնդիրն առանց իրաւասութեան լուծել կարելի չէր, և չէ դարձեալ, քանի որ ժամանակն

ու պարագայներն այնքան չեն նը-պաստաւոր ազգային գործոց օրէ նաւորպէս ուղղութիւն տալու համար։

Բայց Սոյ կաթողիկոսի սոյն ընթացքի հետեւանքն ի՞նչ պիտի լինի։— այն՝ ինչ որ Սոյ կաթողիկոսի և Ազգ. Վարչութեան խոհեմութենէն ու Ազգասիրութենէն կապասուի։ ***

1884 օգոստ. 11

Կ. Պոլիս

ՀԱԳԻԳԱԹ ԻՆՔՆԱՐ ՕԼՈՒՆԱՄԱՋ

Հայրենիքին օգոստոս օն Թարիխլի Նիւսխէսինտէ Ազգային գրամբնտա «Պ. Գրիգոր Նիկողոսեան» սերլէվհա վէ Պ. իմզալը պիր պէնա կէօրիւմիւշ օլմաղլա, այնէն տերմ իլէ պազը միւթալէաթիմիզը տա զէյրինէ իլավէ ի-տէրիզ.

Պ. ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Այս անձը ծանօթ է արդէն ընթերցասէր հասարակութեան, թէ Ռուսիայի Հայ մ՚ է, և ինչպէս կըսուի՝ թնդանօթաձիգ զրաց սպայ մը, առժամանակեայ արձակուրդով քանի ամիսներէ ի վեր կը գտնուի ի Պոլիս, և գիշեր ցորեկ ազգային և օտար լրագրաց համար յօդուածներ կը գրէ։

Այս անձին յօդուածոց գլխաւոր առարկայ եղած է Կ. Պոլսոյ ազգային ամենայն գործ պարաւել, կարծելով թէ հասկցած և իմացած է ամենայն բան, որ կը գործուի ի Պոլիս։

Պ. Նիկողոսեան հաղիւ թէ ի Պոլիս ոտք կոխած էր, նամակներ հասան ի Ռուսիոյ, յաղագս նոց ոմանց, որք կը յորդորէին զՊոլսեցիս զգուշանալ այս անձէն։

Պզայ մէջ կան բարեմիտ անձինք, որք դիւրահաւան են ամեն շրթանց, յորոց կը հոսին ազգասիրական յորդորք և խրատք։ կան ևս՝ որք չեն հաւատար ամենոգուոյ։

Այս վերջինք առանց պէտք ունենալու այն ազգաբարութեան, որ կուգար ի Ռուսիոյ, չէին կըրնար հաւատալ ուրիշի մ՚ անկեղծութեան, մինչեւ որ զայն չքընեն և չհասկնան։ Բարեբաղդաբար շատ ժամանակի կարօտ չէ, զաւ այս քննութիւնն, և Պ. Նիկողոսեան շուտ դուրս տուաւ իր գոյն։

Այսօր հասկցուած է թէ Պ. Նիկողոսեան ոչ թէ գործ չունելու, այլ «աւրելու» համար եկած է ի Պոլիս։ Ասկէ առաջ կասկածով, բայց այժմ վստահութեամբ կըրնանք ըսել զայս։

Պ. Նիկողոսեանի առաջին գործը եղաւ Միացեալ ընկերութիւնն անդամալուծել. նախ առնոր ամենէն գործունեայ և աշխատասէր անդամոց մէջ գժտութեան որոմն սերմանեց, և ապա նպատակի փոփոխութեան խնդիր մը գլորեց և վերջապէս հաշուական խնդիր մի հանեց, որ ուղղակի կը հարուածէ զընկերութիւն, բառնալով հասարակաց վստահութիւնն անոր վրայէն։ Սակայն ընկերութիւնն սթափեցաւ, թէ և քիչ մը ուշ և կը յուսամք որ զոհ չլինիր այսպիսի անձանց դիմանց։

Պ. Նիկողոսեան կըսէ թէ ինք կծու և թշնամլից լեզու գործածէր է այն պատճառաւ որ ժողովրդականութիւն չահի. բայց այս հաշիւը սխալ է։ Այդ հայհոյիչ (վասն զի ուրիշ անուն մը տալ չենք կրնար) լեզուն գործածել ստիպուեցաւ այն ատեն, երբ տեսաւ որ իր գաղտնի պաշտօնն ի դերև հանող մեծ գործութիւն մի կայ աստ, և յուսահատեալ դիմեց այն ոճին, զոր փողոցի մարդիկ հաղիւ կրնան կամ գիտեն գործածել իրարու դէմ։

Պ. Նիկողոսեանի մասնաւոր նպատակն կամ պաշտօնն չենք կըրնար որոշակի ճշդել, բայց իւր ընթացքէն կերևի թէ կուզէ զՊոլսեցիս զբաղեցնել, պառակտել զանոնք և անձնական խնդիրներ ի վեր հանել, վիճակ մը, որմէ զգուշանալու ամեն ջանք կընէ Պոլսոյ խոհական մասն ի սէր ազգային մեծ խնդրոյն։

Այս պատճառաւ հրապարակի վրայ Պ. Նիկողոսեանի գրութիւններն արժէք մը չունեցան. և եթէ վիճաբանութիւն մը կայ բացուած, ոչ այնքան կարևորութիւն տալու, ո՛րչափ անոր նպատակն ի դերև հանելու համար գործածուած հնարք մ՚է, խնդրին լրագրական ասպարիզին մէջ պահելով և չէզոքացնելով կամ լաւ ևս փոխադարձ զինքն այլուր ընդբաղեցնելով։

Հարկ է ըսել թէ Պ. Նիկողոսեան ուրիշ պաշտօն մի ևս ունի, իբրև թղթակից Ռուս լրագրաց, և մանաւորաբար ի Թիֆլիզ հրատարակուող Մշակ Հայ լրագրոյն, որ Ռուսիոյ քաղաքական շահուց կը կարծէ լծորդել ազգային շահերը։ Պ. Նիկողոսեան այդ թերթերուն միջոցաւ հակաթուրք քաղաքականութեան ծաւալմանը կը ջանայ. և ցաւալին այն է որ նոյն նպատակաւ անգթաբար կը հարուածէ նաև Թուրքիոյ պաշտամանց մէջ գտնուող բարձրաստիճան Հայերը. ահա Մշակի վերջին թուոյն մէջ հրատարակած նամակին այն մասն.

«Հէնց այս բոպէ լսեցի, որ անցեալ շաբաթ մի սոսկալի յարձակմունք են արել Ներսէս Պատրիարքի վրայ մի խումբ կոպիտ, դաւաճան, պատուավաճառ վարչներ և պէյեր, որոնց վրայ Թուրքիան խէթ աչքով է նայում Ներսէս Պատրիարքի «մեղքից»։ այդ խումբը հետևեալներից է բաղկացած՝ Աբրահամ փաշայ, Սարգիս պէյ Պալեան, Նուբեան. Մաքսուտ Սիմոն, Սարգիս Աղաբէկեան, Սարգիս Համամճեան, Զահան էֆէնտի, Արթին Դաղեան ևն։ Ահա այս անսիրտ շահամոլները, որոնց «հայրենասիրութեան» համար այդչափ հանդիսաւոր կերպով վկայում էր Պ. Սօսիւնը— ահա՛ սոքա են Ազգի և Պատրիարքի գլխաւոր հոգեհանները.»

Այս հրատարակութիւնն հիմնովին սուտ է, և Պ. Սօսիւնին դէմ գիտութեամբ հնարուած սուտ մը, սակայն Պ. Նիկողոսեան այս սուտով սկզբան ճշմարտութիւն մը կուզէ յայտնել, որով ինք զինքը և իւր ներքին դիտումները կը մատնէ։

Եթէ այդ բարձրաստիճան անձինքը իբրև Օսմանեան տերութեան պաշտօնատար և անկէ ապրող անձինք՝ հակազգային դիտումներ ունին, կամ կրնան ունենալ ըստ կարծեաց Պ. Նիկողոսեանի, ուրեմն Պ. Նիկողոսեան ևս իբրև Ռուսիոյ պաշտօնատար և անկէ ապրող անձն՝ հակազգային դիտումներ ունի, կամ կրնայ ունենալ ըստ թրքական առածին թէ՝ հեթանոսին հացը ուտողն հեթանոսին թուրը կը քաշէ։

Ո՞վ պաշտօն տուեր է Պ. Նիկողոսեանի որ իր անձին դարմանին համար Ռուսիոյ կառավարութենէն ստացած արձակուրդի միջոցին՝ փոխանակ հանդիստ վայելելու, անհանգստութեան մէջ տագնապի և ի Պոլիս յուզէ Ազգ. խնդիրներ, անդադար յօդուածներ գրէ լրագրաց մէջ, աղաղակէ և հայհոյէ ամենուն. Թուրքիոյ Հայ Պաշտօնատարաց և Պատրիարքին, Պատրիարքին և Ազգ. ժողովոյ մէջ պառակտում և հակակրութիւն սերմանել ջանայ։

Ո՞վ կըսէ թէ Պատրիարքը հակաթուրք քաղաքականութեան մը կը ծառայէ. մի՛թէ Ն. Սրբազնութիւնը չգիտէ՞ թէ չորս միլեոն հայք Թուրքիոյ հպատակ են և հայաբնակ գաւառաց մէջ գործադրելի բարենորոգմունք և ապահովութիւն կսպասուին նոյն իսկ Օսմանեան կառավարութենէն։ ի՞նչ կուզէ Պ. Նիկողոսեան, կոտրածի տեղի տալ Ռուսիոյ ապագայ արշաւանաց բա՞ց դուռ թողուլ. և այդ պատճառաւ չեն ուզեր որ վանայ դիմող ժողովուրդն կրքոտի և լուսաւորի, որպէս զի պատրաստ որս մի լինի ապագային։

Ի՞նչ սխրալի ազգասիրութիւն, որ Ռուսիոյ մէջ գործելու ազատութիւնը չունի, և եկեր ինկեր է ի Պոլիս Թուրքիոյ Հայոց օգնելու կեղծեօք. դնա ի Ռուսիա. և օգնէ կարսի կողմերը հող ուղեղնալու և հողագործութեամբ ապրիլ ուզող ռուսիացի Հայոց, ուր Ռուս մալականներ կը տեղաւորուին Ռուսիոյ կառավարութեան յատուկ խնամքը։

Դո՞ւք կը կարծէք թէ Ս. Պատրիարքն Ձեր խելքէն է. շատ կը սխալիք, քիչ ժամանակ մնացած է որ Օսմանեան կառավարութիւնը լիովին համոզուի թէ Պատրիարքն իրօք մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ երկրին։ կը կարծէ՞ք որ Ցէրուսթեան Հայ պաշտօնատարք այնչափ չահամոլ են որ այս միջոցին հակազգային դիտումներ սնուցանեն, դարձեալ կը սխալիք։ Ահա կը տեսնէք թէ Ձեր ակնարկած անձինքն և ոչ մի ազգային պաշտօն ունին այժմ և ոչ ազգային խնդրոյ մը մէջ են. այս է ճշմարիտ ազգասիրութիւնը։ կը փափաքէինք որ դուք ևս նոյն ազգասիրութիւնն ունենայիք, Պ. Նիկողոսեան, և Ձեր զինուորական պաշտօնը վարելով ազգային խնդրոց մէջ գործօն դեր առնելէ զգոյշ կենայիք, մանաւանդ այս միջոցին, և կասկածներ չհրաւիրէիք Ձեր վրայ։

Շնորհակալ ենք ձեզմէ, կարելի է որ Պոլսեցին չկրցաւ գնահատել զձեզ. գացէք քիչ մ՚ալ մեր ռուսիաքնակ ազգայնոց քարոզեցէք ձեր վարդապետութիւնները։ Գացէք ի Թիֆլիզ. և անդ ձեռնարկեցէք ձեր սովորական հանգանակութեան և օգնեցէք Արուեստասիրաց ընկերութեան. եթէ կրնաք . . . եթէ բարձրագոյն ազդեցութիւն մը Ձեր հանգանակութիւնը արդիւած չէ . . . գացէք և ձեր ցաւերդարմանեցէք։

Պ.

Թէր. Լ.Ֆ.Ե.— Հայրենիքին պու պէնտինի մաէլ իֆթիխար պալայէ նագլ իտերիզ։ Քէղալիք իֆթիխարը ազիմէ պէեան ու իխթար իտերիզքի, մէրգօմ զաթ Սթամպօլա վիւրուտ իտէր իթմէզ հէման նէ էֆքեար սահիպի օլտուղնը էվվէլա պիզ ֆարգ իտուպ, Թիւրքիա էրմէնիլէրի ալէյհինտէ օլան թաարրուզաթ վէ թասալլութաթը զարագքեարանէսնի գավի պիր սուրէթտէ բէտտ ուճէրհ իթմիշիզ տիր։ Քէղալիք պիրինտէն մատտա, պիլճէիմէ բէֆիգէլերիմիզին ատ պիրպիրինի միւթէագբէյն պաղրսը էվվէլ վէ պաղրսը սօնդրա չու հագիգաթը հալէ քէսպը վուգուֆ իտէրէք, մէրգում ալէյհինտէ պիհագգը պէնոը մախսուսլար նէյր իթտիքլերինի նաղարը մէհմունիէթլէ կէօրմիշիզ տիր։ Հագիգաթը հալի էր եա կէճ պէյլէճէ մէ յտանա գօյտուգլարը վէ միւտտայիթմիզը՝ իսապէթ վէ իսթիգամէթինի ալէնէն թաստիգ էլէտիքլէրի իչիւն ճիւմլէսինէ տէ թէշէքքիւր իտէրիզ։

Իմտի, եա՛ Գրիգոր Նիկողոսեա՛ն, նասըլ քի կէօրիյօրսը, պիզի միւթեագբէյն Մ՚ռ., Մ՚մ., Հայրենի, Փ՚ռ՚Ք քեաֆֆէսի տէ սէնին պէյան իթտիկին զարիպ վէ մուզիրը էֆքեարլարընը ճէնազէ գամբանալարընը չալտըլար. անըն իչիւն պիր սաաթ էվվէլ թօրանըպ կէլտիկին եէրէ կիմսէնն ֆէնա օլմազ. Հայրենիքին տէտիկի կիպի, պէյքի Սթամպօլլուլար սէնին գըյմէթինի թագտիր իտէմէտիկլէր իսկ, էֆքեարլարընը թիֆլիզտէ նէյր էյլէ, վէ էկեր պիր ինէօնէին վար իսկ Արուեստասիրաց ընկերութիւնա իանէ թօրամաղա չարտ. վէ չարուգ եօղա չըգ. էկեր պիր՞ազ տահա կէճիքիր իսէն, գըշ մէվսիմի իւսթէ կէլիպ, Բուսիանընն Գարատէնիզ լիմանլարը պուզ պաղլար, սէն տէ պուրատա գալըրսընզ, վէնաֆիլէ եէրտէ էֆքեարլարընն թօխսումը պիր վագթ տահա դայա իւզէրինտէ գալմըշ օլուր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Միւնթէֆիդ միւթեսարրըֆլըզը՝ վէքեալէթինտէ պուլունան Գատրի պէյէ,

Նէզարէթը խարիճիյէ գալէմը մախսուս միւտիրլիյի՝ թահրիրաթը խարիճիյէ միւհիմմէ միւտիրի վէ սէր խալիֆէսի սապրզ նաումէֆէնտիյէ,

Թահրիրաթը խարիճիյէ գալէմի միւհիմմէ միւտիր վէ սէր խալիֆէլիկի՝ ըլիթպէյի ուլա սընֆը սանիսի իլէ գալէմը մէզքիւր միւմեյիյզի ֆէհիմ պէյ էֆէնտիյէ,

Թահրիրաթը խարիճիյէ գալէմի միւմեյիյզիկի՝ միւմեյիյզը սանի Սէֆէր էֆէնտիյէ,

Սուրիյէ վիլայէթի ատլիյէ միւֆէթթիշլիկի՝ վիլայէթը մէզքիւրէ մերքէզը պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի ըէիսի սապրզ Ահմէտ Իզզէթ պէյ էֆէնտիյէ,

Ճէզաիրը Պահրը Սէֆիտ վիլայէթի մահքէմէի խաթինտիյէսի միւտտաիի ումումիկի՝ էտիրնէ մերքէզ պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի սապրզ Գրիգոր էֆէնտիյէ,

Էտիրնէ մերքէզ պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինիկի՝ մէքթէպը հուգուգտան պա շահատէնամէ չըգմըշ օլան Գէորգ էֆէնտիյէ,

Ինէլ սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինիկի՝ Գարթալ պիտայէթ մահքէմէսի աղասընտան խալիտ էֆէյէ,

Լիւլէ Պուրկազ միւտտաի ումումի մուավինիկի՝ մէհաքիմ միւլազիմիյնտէն Մէհմէտ Ալի էֆէյէ,

Մէնթէշէ պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի բիսէթի՝ Հաֆըզ Մուսթաֆա էֆէնտիյէ,

Բատոս պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինիկի՝ մէհաքիմ միւլազիմիյնինտէն Բըզզ գուլարը էֆէնտիյէ թէվֆիկ պույրուլմուշ տիր։

—

Իքինճի մէճլիսը թիճարէթ ըէիսի՝ Իսմայիլ պէյ էֆէնտիյէ իւչիւնճի Օսմանի,

Միւհէնտիսխանէի պէրբիի Հիւմայուն սերթաբիպի Միրզա Խրիսթաքի բաշայտ իւչիւնճի Մէհմէտ Նէյնը իհսան պույրուլմուշ տիր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

ԹԱՀՎԻՃԱԹ ՀԱՄԻԼԼԷՐԻՆԻՆ ԳՕՄԻՍԻՕՆԸ

—

ԹԷՐԼԻԹ ՕԼՈՒՆԱՆ ԼԱՅՃԷՀ.

—

Տեւէ նէ՞ւ կաղէթասընընն Տէրսաատէթ մուխպիրի Թահվիլաթը Օսմանիյէ համիլէրի հագգընտա աթիտէքի մուֆասսալ թէլէկրաֆը քէշիտ իթմիշ տիր.

Օգոստոս 21ինտէ Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ իտէճէք օլան Մ. Պուրգ իլէ Մ. Վալիբէյի գապուլ իթմէք իչիւն պէօյիւք թէտարիքաթի իճրա օլունմուշ տիր։ Սէրվէր բաշա, եէնի մալիյէ միւսթէշարը Ալէմանիալը Վէթէնտորֆ պէյ, խարիճիյէ միւշավիրի Ալէմանիալը Մ. Կէօշէր վէ տիկէր իբի զաթտան միւրեքքէպ պիր գօմիսիօն պիր բաբօրթօ հաղբըլմըշտը։ Իբի լայհա արզ իտիլէճէք տիր։ Միւզիւրիւս բաշա իլէ տիկէրլէրի թարաֆընտան թագտիմ օլունան ճագ օլան պիրինճի լայէհա՝ թահվիլաթ համիլէրինին գալաթա պանքէրլէրինին թալէպինի թագսիթլէ թէսվիյէ իմմէլէրինի թէքլիֆ իտիյօր, վէ իճրասը նամիւմքիւն պէօյիւք պէօյիւք վաղարտա պուլունույօր։ Վէթէնտորֆ պէյ իլէ տիկէրլերի թարաֆընտան արզ օլունճագ իքինճի լայէհա՝ տահա մագուլ թէքլիֆլերի հավի տիր։ Զանն օլունտուղունա կէօրէ, ղաթը հաղրէթը Շէհրիյարի՝ տահա զիյատէ իճրասը դապիլ օլան իքինճի լայէհանընն լէհինտէ պուլունույօր. չինքի հիւքիւմէթ՝ կէչէն հոկտեմբեր այընտա բուսումը սիթթէյի թահվիլաթ համիլէրի վէքիլլէրինէ իհալէ իթմէք թէքլիֆինտէ պուլունուպ, հալպու քի պու խուսուս բուսումը մէզքիւրէնին զաթէն գալաթա պանքէրլէրինէ թէրհին իտիտիյինի ունութմագ տիմէք օլտուղունտան, մամիլէյհիմ պանքէրլէրին հուգուգը տա կէօզէթլէմէք լազըմ տըր։

Իքինճի լայէհա պալթաճընընն լայէհասը տըր։

Պու պիր թէքլիֆ տիր քի, թիւթիւն ինհիսարընը տէրօհտէ իթմէք իւզրէ վիէննա վէ Բարիզ պանքէրլէրինին պիր գըսմը թարաֆընտան վագը օլմուշ տըր։ Պու պանքէրլէր՝ գալաթա պանքէրլէրի մաթլուպաթընընն թէսվիյէսի իչիւնհ իւքիւմէթէ սենէվի 800,000 Օսմանլը լիրասը թէէտիրէ իթմէյի թահհհիւտ իտիյօրլար։ Պու հալտէ Ռուսսիմը Սիթթէնին պիրի պուլունան թիւթիւն ինհիսարը գալաթա պանքէրլէրինտէն ալընճագ տըր, վէ միւմիլէյհիմ պանքէրլէր՝ պալատէքի 800,000 լիրալըգ մեպլաղ իլէ թէէմին իտիլէն թէքմիլ մաթլուպաթլարը իչիւն եէնի էսհամտան հիսսէլէր ալմագ արզուսընտա տըրլար։ Զըգան սենէ թիւթիւն ինհիսարընտան հուսուլէ կէլէն վարիտաթը սաֆիյէ 500,000 լիրայա պալիզ օլմուշ, վէ լաքին պու լայէհայը իլթիզամ իտէնլէր՝ մէզքիւր եէքիւնիւն 2,000,000 ինկիլիզ լիրասընա պալիզ օլաճաղընը դավիէն մէմուլ իթմէքտէ տիրլէր։ Գալաթա պանքէրլէրիլէ ադտ օլունան սուրէթը թէսվիյէ մուճիպինճէ, մամիլէյհիմ պանքէրլէր սենէվի 1,100,000 լիրա ախզ իթտիքտէն սոնրա, ֆազլասը թահվիլաթ համիլէրինէ թախսիս օլունմուշ տըր։ Զըգան սենէ ասհապը թահվիլաթա գալմըշ օլան մէզքիւր մեպլաղ 280,000 լիրատան իպարէթ իտի։ Եէնի լայէհա մուճիպինճէ Գալաթա պանքէրլէրինին մաթլուպաթը 15 սենէ զարֆընտա թէսվիյէ օլունաճագ, վէ օնտան սօնդրա թիւթիւն ինհիսարընը սենէվի վարիտաթը թահվիլաթ համիլէրինէ թախսիս գելընճագ տըր։

Տիկէր թարաֆտան Գալաթա պանքէրլէրինէ վէրիլէն 5 բուսում՝ եէնի գարարլար մուճիպինճէ թահվիլաթ համիլէրինէ թէրք ու թախսիս օլունուպ, մէրգուման համիլլէր թարաֆընտան թահսիլ օլունաճագ տըր։ Պու 5 բուսումտան չըգան սենէ 730,000 Օսմանլը լիրասը հասընլաթ վագը օլտուտ Տէմէք օլույօրքի, ասհապը թահվիլաթ իչիւն 450,000 լիրա դալըեօրքի պու մեպլաղ շիմտիքի սուրէթը թէսվիյէ մուճիպինճէ թահսիլ օլունանտան զիյատէ տիր։ Պունտան մատտա մէզքիւր գօմիսիօն՝ սենէվի 800,000 լիրայա հասապ օլունան Պուլկարիսթան, Շարգի Ռումելի վէ Գրզրըս վարիտաթընը տա վէրմէյի թէքլիֆ իտիյօր։ Թէէիտ օլունտուղունա կէօրէ, պու թէքլիֆ թահվիլաթ համիլէրինի թէէմին իտէճէք տիր, զիրա իպթիտա 100տէ 1 1/2 ֆայզ վէրիլէճէք վէ պու ֆայզ կիթտիքճէ տրթաճագ տըր։ Զանն օլունտուղունա կէօրէ՝ կիւզէճէ թէրթիպ օլունմուշ օլան չու լայէհա իչիւն պայլըճա վէթէնտորֆ պէյ մէսուլ թուրթուլաճագ տըր։

Դրզրըս վարիտաթընա կէլինճէ, իհթիմալքի ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ եա թէէմին օլունան իսթիգրազընը թէսվիյէսի վէ եախսա ինկիլիզ տալինլէրինէ պիր մըգտար չէյ թէէտիյէ իթմէսի իչիւն վարիտաթը մէզքիւրէնին թէէտիյէսինի թէէխիր իթսին. զիրա հիւքիւմէթը Օսմանիյէ մաթլուպաթը մէզքիւրէյի թէսվիյէ իտէմմէքտէ տիր։

—

Իզմիր ասքէրի գումանտանը Մուսթաֆա Հիլմի բաշա՝ եվվելքի կիւն Սթամպօլա վիւրուտ իթմիշ տիր։

—

Իսքէնտերուն կէօմրիւյիւնտէ վուգու պուլան հարիգտէն 5000 լիրա զարար զիյան թէրէթթիւպ իթտիկի թախմին իտիլմէքտէ, վէ հիչ պիր չէյ սիկուրթատա պուլունմատըզը խապէր վէրիլմէքտէ տիր։

—

Օտէսա իլէ Սթամպօլ արասընտա ամէտչիւտ իտէն Ռուսքօսթա վաբօրլարը՝ եագ մէվսիմինտէ Ռուսսէֆարէթ հէեէթինին պէօյիւքտէրէյէ նագլ վէ իգամէթ իթտիկի միւտտէթտէ կէրէք կէլիր իքէն վէ կէրէք կիտէր իքէն սէֆարէթինէ բիչկեահընտա հարքէթլէրինի աղբրլաշարբրպ սանտալ վէ եա սահիրէ վասէթասըյլա կէօթիւրիւլէն սէֆարէթինէ բօսթա չանթասընը ալերլար վէ եախսա կէլէն սանտալ թէսիմ իտէրլէր։ Իլթէ կէչէն բաղար կիւնիւ Սթամպօլտան Օտէսայա հարէքէթ իտէն Ռուս բօսթա վաբորու չանթայը ալմագ իւզրէ պէօյիւք տէրէ էօնիւնտէ թէվագգուֆ իտիպ, լաքին մէզքիւր չանթալը վաբօրա կէօթիւրմէքտէ օլան քիչիւք վաբօր՝ բօսթա վաբօրընընն թա եագընընտա նասըլսա տէվրիմիշ, վէ տէրունինտէ պուլունան 5 քիչի տենիզէ աէօքիւմիւշ տիր։ Հէլէ քի պիրի վաբօրտան ուզատըլան պիր իր վասէթասըյլա գուրթարըլըպ, տիկեր տէօրտա տէ գայրգլար եէթիշէրէք գուրթուլմուշլար տըր։ Քէղալիք քիչիւք վաբօր տա սույուն տիպինէ պաթմայըպ, սէֆարէթթանէնին չանթասը սուտան չըգարըմըշ տըր։

—

Իզմիրտէ Իսլամքն պիրի՝ պիր վագիթտան պէրու Սիսամը կէնճ պիր գարը սեվիմէքտէ օլուպ, լաքին մէրգում ղայէթ գրսգանճ օլտուղունտան, գարը պունընն թաղիրգաթընա տայանամայարագ նիհայէթ պրագզպ գաչմըշ տըր։ Մէրգում Միւսլիման՝ գարընընն ներէյէ կիթտիկինի խապէր ալարագ, իզինի գօլայըպ կէչէն սալթ ագչամը՝ մէրգումէնին պուլունտըզը խանէտէն սօգաղա չըգաճաղը էնտտէ իւզէրինէ պիրիհիւճում պրչագլա պիր գաչ եէրինտէն վուրուպ եօլտիւրմիւշ, վէ մէզքիւր պրչաղը քէնտի կէօյսիւնէ տախ սաբլայարագ քէնտիսի տէ թէչլէֆ օլմուշ տըր։

—

Բրուսիատա քեաֆն Շթաթիւրտ չէհրինտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, հիւքիւմէթը մահալլիյէ՝ կէչէնտէ իմբէրաթօր Կիյեօմ կիտէն թէհտիտամիզ պիր մէքթուպըն սահիպինի թէվգիֆ իթմիշ, վէ պու սահիպի մէքթուպ կէնճ պիր հօճա իմիշ։ Մէրգում տէլիգանլը իսթինթագ օլունտուգտա հեր շէյի իգրար իթմիշ օլմաղա, պունուն հէնուզ հէմթէօհմէթլէրի պուլունտուղը անլաշըլմըշ տըր։

Պիր Պէրլին կաղէթասընընն պէեանընա կէօրէ, բրենս Պիզմարգ կէչէնտէ ախզ իթտիկի պաղը իմզասըզ մէքթուպլար միւնասէպթիյլէ ալէյհինտէ միւլահազաթը զարագքեարանէ պէեանընտա պուլունան պիլճիմիմէ կաղէթալար ալէյհինէ իգամէի տավա իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

Տէր խմբագիր,

Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութեանս Գործադիր ժողովի՞ կը փութայ յայտնել հրապարակաւ իւր խորին շնորհակալիքն այն վեհանձն ազգայնոց, որք իրենց առատաձեռն նուիրատուութեամբ նպաստեցին ընկերութեանս զարգացման և որոց ցուցակն յընդլայնառ ձեզ կը խնդրեմք որ հաճիք հրատարակել զայն, ի պատիւ իւրեանց և ի խրախոյս այլոց։

Ցանկ նուիրատուած

Հանգանակութիւն ի Գահիրէ ձեռամբ վսեմափայլ Ստեփան բաշա Ասլանեանի 25 Օսմ. ոսկի.

վսեմափայլ Եշխան Ամատունի 25 Օսմ. ոսկի

Թէրճմանը Լիֆէրը լրագրոյ վաճառման հասոյթ սկսեալ ի յունիս 29էն ցյուլիս 25. 83 զչ. 30 փր.

Ազնուափայլ Տ. Ղամբարեանց (ի Տիվլիս) 5 ռուբլի

Ազնուափայլ Տ. Եւանգուլեանց 5 ռուբլի.

Ազնուափայլ Տ. Մելիքազարեանց 4 ռուբլի.

Ազնուափայլ Տ. Երիցեանց 2 ռուբլի.

8 օգոստոս 1881

Կ. Պոլիս

. . . Տէր խմբագիր

Ն. Է. Գարագաշեան ձեր երկուան թերթով նկարագիր մը կընէ Սէլամիոյ վարժարանի պարգևաբաշխութեան վրայ, որ հիշտ ալ է։ Միայն կէտ մը կայ, զոր հշդել հարկ կը համարիմ, թէ տեղւոյն պատուարժան հոգաբարձութիւնը մասնակցած չէ բնաւ Արնաուտեան դաստիարակին յարուցած պաշտօնապին արտաքսման գործին, այլ ջանացած է խոհեմաբար կիրքերը հանդարտել և խաղաղութիւնը տիրել սալ ինչպէս յաջողեցաւ։

Մնամ յարգանօք

Կ. Նաֆպեան

1881 օգոստոս 11

յիւսկիւտար

ԱԶԴ

Գիւղիս Ս. Թագաւոր Եկեղեցւոյ կալուածներէն, բերա Մանկասարի փողոցն Ա. Թուանչանաւ պարտեզի պայմանաժամն լրացած ընելուն, և այժմէն տարեկան 2,500 զրչի զայն վարձել փափաքող անձ պատրաստ գտնուելուն, խորհուրդս ի պաշտօնէ կը հրաւիրէ զի եթէ կան այնպիսի անձինք, որք սոյն վարձքէն՝ աւելի տալյանձն կառնուն, ազատ՝ են Թուականէս 10 օր պայմանաժամու մէջ Թաղ. խորհրդարանս ներկայանալ և խորհրդոյս հետ բանակցութեան մտնել։

Թաղ. խորհրդարան

Ս. Թագաւոր Եկեղեցւոյ

Գատը գիւղ 2—1

Պ. Նորայրի Գաղղիերէն —Հայերէն Բառարանին 65դ թերթն հրատարակեցաւ, յորում՝ F գիրն սկսած է և կը հասնի մինչև ի բառն Faisander։ գին 56 թերթերուն 97 1/2 դահեկան արժէք։ Բաժանորդ գրուիլ ուզողք պէտք է վճարեն կանխիկ 1 1/2 Օսմ. լիրա ի ձեռս Մեծ. Յեսայեց Գ. Սամանճի—Մոմճեան, գանձապետաց բառարանին, և Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա։

Թերթերն կը վաճառուին Ֆրէնկեան, Ղուկասեան, Գալաֆեան գրավաճառանոցները ի կ. Պոլիս, Մեծ. Պ. Ե. Արշակայ թղթավաճառանոցն ի Ղալաթիա, և Վայսի քով ի Մեծ փողոցն Բերայի։

Գին իւրաքանչիւր թերթին 60 փարա արժէք, 3—3

Ցառաջիկայ կիւրակէ Ս. Աստուածածնայ վերափոխման առթիւ՝ որ Ս. Եկեղեցւոյս տօնոխմբութիւնն է, ի Ս. Եկեղեցիս դիմել փափաքող ուխտաւորաց Թաղ. Խորհուրդս կը փութայ ի գիտութիւն ծանուցանել այժմէն թէ՝ Ս. Եկեղեցւոյս մէջ գիշերել կամ պահիլ արգիլուած է և թէ ուխտաւորք ամէն գիշերութիւն ունին շրջենաւուց միջոցաւ առաւօտուն գալ և երեկոյին վերադառնալ։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Ղ. Գ. Ցովհաննէս Օ. Քիւլէյլեան

1881 Օգոստոս 7/19

Գատը-գիւղ

ԻԼԱՆԱԹ

Բուսումթ էմանէթինէն կէլէն իլան

Ցերսատեթ կէօմրիւքլերինտէ մէվճուտ էշեակ այնիյէ մէյանը. տա պուլունան թուզ բուրը վէ թիւդը պալըգ վէ բամուգ թոխումը եաղը վէ տէմիր գասա վէ չուպուգ տէմիր կիպի պազը էշեանքն պէտէլինէ, խազինէի ճէլիէէն մուսատաագ 1297 սէնէսի էսհամ գուրօնլարը գապուլ օլունմագ շարթը վէ չէրաիթը սարիէ իլէ մէզատա գօնուլարագ, իշպու ազօսատոսուն 20նճի բէնճէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, թալիպլէրինին պուպապատէ իթասը լազըմ կէլէն թէէմինաթ ագչէսինի պիրլիքտէ ալըպ տարէրէի էմանէթտէ միւզայէտեմտէ հազրը պուլունմալարը իլան օլունուր։

11 օգոստոս 97

ԲԷՌ ԶՕԳ ԲԻՄԷՍՆԷՑԻ

ՄԻՒՐԷՏՏԷՐ ԻՏԷՆ

ՎԷԼՎԷԼԷԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳ

Պու խասթալըգ ճիւզի պիր միյտէ պօզուլուղու իլէ պաշլար, լաքին էկէր իպթիտատան միւհիմէնիմէզ իսէ, նիհայէթ վիճուտն հէր թարաֆնա վէ պաշլրնա տալաղա, գարա ճիյերէ վէ միշտեէ վէ նիհայեէթ պիւթիւն էթպէզլէրինէ սիրաեէթ իտէր, վէ պու սուրէթլէ պու խասթալըղա միւպթէլա օլանլար միւտտեթը էօմիւրլէրինտէ մուզտարրպ օլուպ, էօլիւմանլէրի ամ իպտիրապտէն գուրթարրը։ Էքսէրիա պու խասթալըգ էյի ֆարգ օլունմայրպ եանըլըրուր, լաքին չու միւվալլար իյրատ օլունտուգտա, մէզբիւր խասթալըղա միւպթէլա օլուպ օլունմատրը անլայըլըր։ Թամամ իթտիքտէն սօնրա նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ միշքիկաթ, զահմէթ վէ սըզընթը չէքէ՞րմիհինդ։ Տէրինտէ՞ն պիր աղրը վէ պու աղրը իլէ պէրապէր տամմի պիր եօրկունլուգ տույա՞ֆմըսընը։ Կէօզլէր սարարը՞ մը։ Սապահլարը տիլլէրտէ վէ տիշ էթէրինտէ գաթը վէ եարըշկան պիր նէմիք վէ աղրգ տատսրզլըրը վա՞ր մը։ Տիլ բաալը՞ մը տրը։ Գապարկալարտա վէ սըրթտա աղրը տույա՞ֆմըսընդզ։ Գարա ճիյեր պէօյիւմիշ կիպի սաղ թարաֆընդզտա պիր թաղէիգ վա՞ր մը։ Գապըզլըգ վա՞ր մը։ Ուֆուգի պիր վազիյէթտէ եանի պօյու պօյունա եաթմըշ օլուպ տա պէրտէն պիրէ գալգտըզընդզտա, պիր ն.վի պաղ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամամգ կիպի չէյլէր օլո՞ւր մը։ Խտրար աՀ մը տրը վէ բէ՞ք ըէնքլի տիր։ Խտրար թօրանը՞ր մը։ Թամամ սօնրա՝ եէտիյինիզ տէրհալ էքզլի՞ր մի վէ կէյիրմէքլէր կէլլի՞ր մի։ Սըզ սրգ եիւրէք չարբընթըսը վուգու պուլո՞ւր մու։ Պէթիւն պու էմարէլէր պիրտէն կէլէմէզլէր։ Լաքին պու տէհշէթլի խասթալըղին թէրագդիսինէ կէօրէ, մէզբիւր էմարէլէր խասթայա բէյտէրբէյ եէղյէթ վէրիրլէր։ Էկէր պու խասթալըգ պիր միւտտէթ իմթիտատ խտէր իսէ գուրու վէ կէՀՀզլատրզը պիր էօքսիւրիւք հարը օլուր, վէ պիր ազ սօնրա պու էօքսիւրիւքլէ պաղլամ տա կէլլիր։ Խասթալըգ բէք իլէրի վարմը՝ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկալըր, էլլէր վէ սեաղլար սօղուր վէ նէմէնիր։ Գարա ճիյեր իլէ տալագ բէյտէրբէյ խասթալանընճա, սրզը աղրըլարը մէյտանա չըգար վէ պէրմիւթատ իհրա օլունան թէտավի պու սօն աղրըլարա հիչ պիր թէէսիր իթմէզ։ Պու խասթալըգ ատի պիր մուալիճէլէ տէֆ օլունուր իսէ, իլաք էմարէէլէր կէօրիւլինճէ տէրհալ պիր տիգգաթը թամմէ իլէ թէտավի իթմէք ըէք էհէմմ տիր, վէ էկէր խասթալըգ էյինճէ քէօքլէնմի իսէ, իրթահ աչըվվէ հազմ ալէթլէրի տիւզէտատար ասըլ իլաճա տէվամ իթմէլի տիր։ Պու խասթալըղա գարա ճիյեր խասթալըղը նազարբյա պագըլըպ, պու տէհշէթլի իլէթ ալէյհինտէ էն էմին վէ էն միէսսիր իլաճ «Մեյնէլէն ղէֆֆաթէաբ ղէրօպը» տրը։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ, Ամէրիգատա եարըլըր վէ Լօնտրատա Ֆարինկթրն Բօատ Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ թարաֆընտան սաթըլըր։ Պու շիրոպ՝ սէպէպը հագիգինի վէ պիթթապ խասթալըղը տա քէօքիւնտէն տէֆ իտէր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

21 Ֆարթինկթրն Բօատ Լօնտրա Է. Գ.

Սթամպօլտա Սէնի Ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Մարտանի էզատանէսինտէ վէ Պէյօղլունտա Խատէսինտէ Մ. Գանցիանի գրատարանին ինկիլիզ էզատանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրրմտա Մ. Վէլիցին էզատանէսինտէ վէ պիլհիմիզ սպէշար տարքինանրմտա պուլունուր։

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպաեէթի իչիւն Գալաթատա Զապրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտրրմտա Նօ. 95/7տէ Ուսմանի Ինկիլիզ Մաղազասընտա մէմուրը մախսուրը ԷՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ՊԱՆՃԷՊՈՒՆ ՈՂԼՈՒ ՎԷ ԳՈՒՄ.
Մտամպոլ Բիզա փաշա խան Ն.՝ 3

ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶԱՊԱՆԵԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

ՐԻԶԱ ԲԱՇԱ ԽԱՆ Ն.՝ 3

Բիզա բաշա խանընտա 3 նօմէրօրու օտատա պալատէքի իսմ իլէ եէնի պիր սիկարա քեաղըտը ֆապրիգասը աչըլմըշ օլուպ, մէզբիւր ֆապրիգատա Մարսիլեանըն էն էյի ճինսլէրինտէն օլարագ սուրէթը մախսուսէտէ կէթերիմիզ հէր նէվի նէֆիս քեաղըտալար քէմալը տրգագթալա վէ էհվէն ֆիյաթլա թէտարիք օլունմագտա տրը։

Ֆապրիգաի մէզբիւր խտարէսի՝ բահթաթտա պուլունան գօմիսիօնճըլարլա միւզաքէրաթա կիրիշմէեէ վէ անլէրին իսթէտիկի ճինս քեաղըտը թէրթիսլ իթմէեէ մուհէյեա օլուուղու կիպի, թաշրատան տախի սիբաբըշլար գապուլ իթմէեէ վէ նէ մըգտար մալ իսթէնիլիր իսէ վագթընտա թէսլիմ իյլէմէեէ հազըր տրը։

Խտարէի մումարիէյհա՝ չու թէչէպպիւսիյլէ պէրապէր միլլէթէ տէ պիր խայր վէ ֆայէտէ պուլունմագ իսթէեէրէք, վագը օլան սաթըշտան 100տէ ճինին նրսֆրնը միլլէթ խասթախանէսինէ վէ նրսֆը տիկերինի Միացեալ ընկերութիւնա ինտա իթմէեէ գարար վէրմիշ տիր։

Խտոի մուէսսէսաթը միլիյէնին խայր ու մէնֆաաթընը աիւշինէն պիէհիւմէ միլլէթատչարըմըզըն մէզբիւր ֆապրիգատան ախդուիթա խտէրինի Միացեալ ընկերութիւնա ինտա իթմէեէ գարար վէրմիշ տիր։

Պիէհիւմէ թիւթիւնճիլէրտէ սաթըլըր, վէ մէրքէզի՝ Սթամպօլտա Բիզա բաշա խանընտա 3 նօմէրօրու օտատա Ս. Ղ. Պարտիզպանեան վէ գումբանիսարընն ֆապրիգասը տրը։

ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ
ՀԱՃՕՐՈՒԼՕ ԽԱՆ Ն.՝ 17

Վէ

ԳԱԼԱԹԱ ՎՕՃՎՕՏԱ ՍՕԳԱՂԸ Ն.՝ 13

1881 սէնէսինտէ քիւշատ օլունմուշ նիւմունէ օլմագլըղա չայան պիր մաղազա.

Ամբ. Սաֆոֆոֆ Բէյֆ Մէրճանօֆ

14 Ալէր

Պալարդ մանիֆէսթ թաճ ֆրանսէ մէյտանա գէլտը.

Էլ իլէ իշլէր մաքինա.
Թէրկիճէ վէ գունտուրաճըճա մոտտայա տայիր վէ էանաֆ ֆամիլեալար իշիւն մաքինա.
Եալընըզ աճէնցիեա Ճօն վէ Գումբ. Մանչէսթէր.
Թարիմաթը մէճճանէն վէրիլիր.
Եալընըզ պու աճէնցիատա պուլընըր.
Ժօսի, Բէրքին վէ օղուլարը իյնէլերի, վէ Ժ. Գլարքճրն վէ Գումբանիասը տիքիշ թիրելերի.
Հէր ուսուլէ թէչտիկի իշիւն բարչալար վար տրը.
Թամիր տախի իսիկիր։

Հարցէք. Հէր թէչտիկնաթ թահթընտա օլարագ սաթըլմագտա օլան մաքինալար իւղերինտէ ֆապրիգանըն մարգասը պուլընմագտա տրը

Հէր նեվէ պէտէղ մոտէլնալարը պուլանճաք Սթամպօլ գէբէյլիս մաղազասընն էնէն արէբէրին պույուրմանը գիմնէպէ էճալէյէ բէճա օլանար։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ	200,000,000 ֆրանգ.
Լատա օլունան	50,000,000 »
Իհթիյաթ սանտըղընտա մէվճուտ	80,000,000 » 29 սանթիմ

ՄԱԳԱԶԻՆԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ԲԷԹԲԷՍՊՈՐԳ
ԲԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԼ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայըր պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

Գրէտի Լիօնէ պիլճիւմէ պանգա մուամէլէլէրինի տէր իւհտէ իտէր։
Էսհամ իւզերինէ իգրազ իտէր. (էօտիւնճ վէրիր)։
Էսհամ բէհին ալարագ հիսապը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայըր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիցա քէշիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտալարը վէրիր։
Պօրսա իշլերի իշիւն վէրիլէն էմրլէրի իճրա իտէր։
Էսհամ հրճիվ իտէր։
Թէսլիմ օլունան նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգապէլինտէ շէրայիթի մալիմէ իլէ պօնօլար վէրիր։

Սթանպուլտէ մոֆրէզը (խտարէսի). — Նումէրօ 10 Մէրթէպանի սօգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթատա։

ՏԱՐԷ ՄԱ ԽՍՈՒՍԷ ՎԱՃՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իլաս 1881 սէնէսի Յուլիսի 15ինճի ըրէնճկի կէնէրալ կէնտէրտէ էրիտրտի.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադրիան սապահլարը ելէօքիյէ

Սր.	Տէ.	
11	45	Պ. Ատատան, Հէյպ, Պուրկազ, Գնալը։
12		Բէյնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ։

(Պէօյիւք Ատատան սաաթ 12. 15)

2	30	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
7	30	Բէյնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ատա Հէյպէլի, Պուրկ. Գընալը, Գատրքէօյ։

(Պէօյիւք Ատատան սաաթ 8. 15)

Քիւրքիւրէն Ադրիան ճանդիրն

Սր.	Տէ.	
2	15	Գատրքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյնտիք։
8	45	Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա.
9	45	Հէյպ, Պ. Ա., Գարթալ, Բէյնտիք
10	45	Գընալը, Պուր, Հէյպէլի Պ. Ա։

ԲԱՁԱՐ ԿԻՐԻՆԼԷՐԻ

Ադրիանդրան Քիւրքիւյէ

Սր.	Տէ.	
11		Պէօյիւք Ատա, Հէյպէլի, Քէօրիւ։
11	30	Բէյնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ, Պուրկ, Գընալը։
7	30	Պ. Ա, Հէյպէլի, Պուր, Գնալը.
8	45	Բէյնտիք, Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպէլի Պուրկ, Գընալը, Գատրքէօյ։

(Պէօյիւք Ատատան սաաթ 9. 30)

Քիւրքիւրէն Ադրիանդրան

Սր.	Տէ.	
1	30	Գատրքէօյ Գնալը, Պուր, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէյնտիք.
2	30	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա,
9	45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէյնտիք։
11	30	Հէյպէլի, Պ. Ատա։

ԳԱՏՐՔԻՒՕՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱՁԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Քիւրքիւրէն	Գատրքիւրէն	Քիւրքիւրէն	Գատրքիւրէն
Սր. Տէ.	Սր. Տէ.	Սր. Տէ.	Սր. Տէ.
11 30(1)	11 30	12 (1)	12
12 15	12 15	1	1
1	1		
1 45	1 45	2	2
2 30	2 30	3	3
3 15	3 15	4	4
4 15	4 15	5	5
5 30	5 30	6	6
8 30	8 30	8	8
9 15	9 15	9	9
10	10	10	10
10 45	10 35	11	11
11 30	11 30	12	12 (1)
12	11 45 (1)		

(1) Իշպու սէֆէրլէր ֆէնէր պաղչէսի թրէնինէ միւթէսատրֆ օրագ իւզրէ ճուսամա վէ բազար կիւնլերի Հայտար բաշայա ուղրայանագ տրը։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իշմիր ղէրենջէրէ էքսբրէսբանա դէրեսսէսի

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար բաշապան

Սր.	Տէ.		Գոնբ	Նօ.
12	50	Գարթար իչին		1
3		Գարթար իչին		3
8	45	Ղայրը Թէսատիւֆ		
11		Գարթար իչին		5

Քիւրքիւրէն

Սր.	Տէ.		Գոնբ	Նօ.
12	15	Գարթար իչին	(Իզմ.)	2
2	25	Ղայրը Թէսատիւֆ		
7	50	Գարթար իչին	(Իզմ.)	4
10	30	» »	(Բէյնտ.)	6

ՄԱԳՐԻԲԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

ԲԱՁԱՐ ԿԻՐԻՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱՍՏԱ

Մաբրէքէօյնէրէ Քիւրքիւյէ

Սր.	Տէ.	
12	30	Մաքրի, Սամաթիա, Գումգարբու։

Սր.	Տէ.	
10	45	Գումգարբու, Սամաթիա, Մաքրիքէօյ

ԲԱՁԱՐ ԿԻՐԻՆԼԷՐԻ

Մաբրէքէօյնէրէ Քիւրքիւյէ

Սր.	Տէ.	
12	30	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգարբու։
9	30	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգարբու։

Քիւրքիւրէն

2		Գումգարբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։
11		Գումգարբու, Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

ԻԹԱՐԱԹ

Քէօրբիւ վէ իսկէլէ մէմուրլէրի այնէն պիլէէթ ալուպ պիլէէթ եէրինէ բարա ախպ խյէմէլերի քիւլլէն մէմիսու տրը. միւթէհամբրլերի պէր մուճիպի թալիսաթ չէտիտէն մէսուլ տրը, պինանէն ալէկ վարօրա բաքիպ օյան գէվաթ հէնկեամը բահտէպիլէէթլէրլերինի ախզ իթմէլերի միւսթէրճա տրը։ Իշպու իսթարէմաբիմաֆագաթ իթմէյիպ տէ խակէլեէ չըգրլաճագ էօնատէ պիլէէթ ալընանագ օյուր իսէ, պիլա իսթինա պիրինճի մէվգը եօլճուսու ատտ օլունուպ, եաղըճը թարաֆընտան պիրինճի մէվգրեէ մախսուս օյան պիլէէթ վէրիլէճէկի իլան օլունուր։

Ախշամլարը քէօրբիւտէն սաաթ 4 վէ 45տէ Ատալարա վէ սաաթ 11.30 վէ 12տէ Գատրքէօյինէ հարաքէթ իտէճէք օյան վարօրայա ճիւրիւ պէօյիւք վէ եօլճուլարը իզամ իտէր տէրէճէտէ օյան եիւք վէ էշեա գապուլ օլունմագ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՁԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 23 Օգոստ.

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.		99- 7/8
Օսմ. էհամը այլլար		17- 3/16
» » գարանտը		17- 1/8
Իսթիգրազ	65	19- 1/8
»	69	18- 3/8
»	71	30- 1/4
»	72	30-
»	73	18- 3/8
Օսմանը պանգասը		17- 7/8
Մըսըր ռույսուն. մաթա հրաէ		80-
» իսթիյազը		91- 3/4
Բուսիա իսթիգրազը		100-
Գամպիո Բարիզ 8 այ վաաէ		–

Փարիզ, 23 Օգոստ.

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.		86-
» » 5 գրօնսուզ		117-85
Օսմ էհամը այլլար		17-37
» » գարանտը		17-37
Իսթիգրազ	65 Ֆր.	97-
»	69	93-
»	73	93-
Մըսըր ֆօնս. մաթա հրաէ		404-37
Գրէտի Լիօնէ		930-
Օսմանը պանգասը		701-25
Բուսիա չըմէնտրֆէրի		59-
Իսթալիա էհամը		91-05
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վաաէ		25-30

Վիէննա՝, 23 Օգոստ.

Աէիո	Ֆիորին	–
Բուսիա չըմէնտրֆէրի		27-

ՂԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էֆ. ռուսպ. մաուն ռագ. գար.	18 32
Գաս ռուսպան այլլար	18-32
Իսթիգ. 63 (Մուքօն) 6 % Ֆ.	94-
» 65 » 6 % Ֆ.	94-
» 69 (Բինար) 6	92 50
» 72 (Գօն տու Թրէզօր)	30-25
» 73 6 % Ֆ.	91-30
Բուսիա չըմէնտրֆէրի 3	56-50
Ագէնտ Ֆրանսայի	09-
Բրբօր Ղրզ	–
Վամալէսիզ »	40-

ԱԶԱՆԳ ԱԳԻՏՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6- 8
Սամամպոլ պանգասը	12-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-15
Թրամվայ	4-05

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչան	Ղ. Ֆր	
Գէյզ մէֆիսիյէ Ֆարգը		107-17
Մէթալիք »		205-10
Գէյլիք »		208-20
Ալթընըզ »		127-10
Պագըր »		680-
Գայմէ »		1030-
Ինկիլիզ ֆիրասը		109-14
Ֆրանսիզ ալթունաա		37-10
Փզլ		39-36
Գրիմից ալթունաա		30-35
Գարպոն գայմէի		8-38